

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič
Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst Din 3.—, večji inserati petič
vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod
velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisni se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon št. 3123, 3125, 3124, 3126 in 3128

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta,
telefon št. 26 — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65,
podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštnem čerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Danes ležejo k večnemu počitku...

Pred pogrebom prvih žrtev našega potniškega zračnega prometa — Z Zagrebom zračna zveza normalna, s Sušakom že drugi dan prekinjena

Ljubljana, 14. septembra.
Kakor po silni nevihti smo se po strahoviti letalski nesreči zavili v tišino žalosti in premišljevanja o vzrokih. Prvi hip je pač večina mislila, da tega udarca naša mlada civilna avijatika ne bo mogla tako lahko preboleti, toda že drugi dan je pokazal, da se zavedamo, da brez žrtev ni napredka. Zračni promet se nemoteno nadaljuje, le proga Ljubljana—Sušak že drugi dan počiva, ker je nastopilo v Primorju izredno slabo vreme. Včeraj so odleteli v Zagreb trije naši novinarji, na Sušak namenjeno letalo je moralo pa ostati v Ljubljani in z njim tudi ova potnik.

Navdušen za potovanje po zraku

En potnik je priletel v Ljubljano na dan nesreče zvečer, hotel je videti nesrečnega pilota Nikitina in mehanika Trkulje, ki ju je dobro poznal in visoko cenil z mnogih poletov. Ko so mu pa povedali, kako ju je raztrgalo, je svojo namero opustil. Včeraj se je hotel z letalom vrniti na Sušak, pa je moral ostati v Ljubljani, ker na sušsko letališče od nobene strani ni bilo iz zračnih višav dostopa. Lahko bi se bil seveda vrnil zvečer z brzovlakom preko Zagreba pa je tako navdušen za potovanje po zraku, da je raje počakal in hotel se je vrniti davi. Ker pa tudi davi letalo ni moglo na Sušak, je težkega srca sklenil odnehati se po železnici.

Brat mehanika Trkulje v Ljubljani

Davi je bilo na letališču zopet vse pripravljeno za odhod obeh letal. Oba krasna »Poteza« sta stala že na vse zgodaj pred hangarjem, pripravljena dvigniti se v zračne višave. Kmalu je pa začela legati na zemljo megla, ki je zagnila obzorje na vseh straneh, le ozek pas tja doli proti Zagrebu je bil odprt. In že je zabrel motor prvega »Poteza«, pilot Jarošenko je brž zasedel svoje mesto in s tremi potniki je odletelo letalo proti Zagrebu. Med potniki je bil tudi brat ponesrečenega pilota Špira Trkulje, ki je prispel iz Trsta, kjer ima trgovino. Ves objokan je stal pred hangarjem in se vidno ginjen zahvaljeval vsem, ki so mu po vrsti stiskali roko in izrekli globoko sožalje. Pravil je, da kar verjeti ni mogel, ko je prispela brzojavka, da se mu je brat ubil. Saj ga je poznal kot spretnega, za letalstvo navdušenega mehanika, ki je imel že na tisoče kilometrov zračne poti za seboj. En potnik se je odpeljal davi z letalom iz Ljubljane do Beograda, drugi pa do Skoplja.

Na Sušak zopet ni šlo

Na Sušak namenjeno letalo bi bilo pa davi popolnoma zasedeno, da ni vremensko poročilo zopet napovedalo izredno slabo vreme. Kakor včeraj ves dan, so tudi danes popoldne s Sušaka odgovarjali, da je nebo gosto zastrito z deževnimi oblaki, ki leže nad morjem in kopnim tako nizko, da bi letalo od nobene strani ne moglo na letališče. Sušsko letališče ima namreč za slabo vreme dokaj neugodno lego, ker leži v kotlini med hribi, tako da ga letalec sploh ne vidi, če zakrivajo okolico deževni oblaki. Zato zračni promet med Ljubljano ter Zagrebom in Sušakom že drugi dan počiva in če se vreme ne bo izboljšalo, iz Ljubljane letos sploh ne bo več letelo potniško letalo na Sušak, ker se v soboto zračni promet na tej progi zaključi.

Tam v gozdčku pod okleščnim drevjem je »Farman-Goliathov« grob. Tam leže raztrgani še zadnji ostanke orjaške ptice, zemске ostanke ljudi, ki jih je strla pod svojimi strtimi krili, so pa takoj po smrtnem padcu odpeljali in danes bodo položeni k večnemu počitku. Že dvakrat je bil pripravljen na bližnjem letališču avijon, da nastopi pot, ki je na nji takoj v začetku omahnil »Farman-Goliath«, pa je moral obakrat nazaj v hangar, kakor da noče motiti večnega miru prvih osmih žrtev našega zračnega prometa, dokler jih ne zagrne črna zemlja.

Kakor na dan vseh mrtvih

Na pokopališču Sv. Krištofa je kakor na dan vseh mrtvih. Nepregledne množice občinstva prihajajo od blizu in daleč kropit žrtve velike letalske nesreče. Že včeraj se je ves dan vila dolga procesija ljudstva, tudi danes je ostal naval nesprenjen. Snoči so že odpeljali krste zunanjih ponesrečenec. Najprej je mrtvaški avto pogrebnega zavoda odpeljal v Slovensko Bistrico trgovca Ivana Žumaja. Preostale tri krste so razporedili tako, da je ležala rakev pilota Nikitina v sredini, od njegovi desni je ležal mehanik Trkulja, na levi pa Nemec König. Vse tri krste so bile ovite z venci krvavoredeh nageljnov, vrtnic in dalij. Zvečer ob 20.30 so odpeljali tudi

Nikitina in Trkuljo, prvega v Beograd, drugega pa v Zemun. Davi so prišli po König, ki ga bodo prepeljali v Nürnberg, od koder je prispel uradnik ondotnega pogrebnega zavoda, da uredi vse potrebno glede prevoza.

V mrtvašnici sta ostali samo še krsti Lušina in Pillerjeve. Število vencev, ki obdaja ti krsti, je izredno veliko. Ožji sorodniki, znanci in prijatelji so jima poklenili krasne vence, zelo mnogo je pa tudi šopkov. Mrtvaški oder je doslovno pokrit z venci tako, da krst sploh ni mogoče videti. Krasna je zvezda, sestavljena iz snežno belih nageljnov, na belem traku pa se z zlatimi črkami blesti napis: »Zlatemu očku v slovo Primož Majda, Alenčica«. Tudi ostali najbližji sorodniki so položili poleg krste krasne vence, sestavljene večinoma iz krvavo rdečih cvetov, ki naj nemo pričajo o tragediji, »mes pa so vpleteni beli nageljni, krizanteme in dalije, ki hočejo povedati, da pokojni ni šel prostovoljno v smrt. V splošnem prevladujejo venci iz rdečih cvetlic. Med drugimi so jih Lušina poklonili bojevniki, njegovi tovariši senzali, dalje uradniki Ljubljanske borze za blago in vrednote, izredno lep pa je ogromen venec, sestavljen iz samih dalij, vrtnic, nageljnov in zelenja, ki ga je poslal svojemu prijatelju ban dr. Marušič, s katerim je pokojni kot dobrovoljec preživel žalostni umik čez albanske gore.

Prav tako so sorodniki učiteljice Pillerjeve položili na krsto veliko število krasnih vencev. Ob vznjoju leži šopek domačih vrtnih cvetlic z napisom: »To cvetje v slovo iz Tvojega najljubšega kraja — Vidma.« Tudi učiteljski zbor v Vidmu je poslal svoji tovariški krasen venec rdečih nageljnov, prav tako tudi učiteljice i dekliške osnovne šole.

Vence in šopke še vedno prinašajo tako, da jih je že cela grmada.

Odmev v Zagrebu

Kakor Ljubljana, je tudi ves Zagreb pod silnim vtisom letalske katastrofe na Studencu pri Ljubljani. Listi prinašajo obširne komentarje ter podrobnosti in se bavijo tudi z vzroki, ki so dovedli do katastrofe. Današnje »Novosti« poročajo med drugim:

Strašna katastrofa pri Ljubljani, ki je brez primere v domačem potniškem prometu, ni pretresla samo prijateljev naše aviacije in njenega napredka, temveč je globoko odjeknila tudi v najširših slojih meščanstva, ki je vedno z največjimi simpatijami spremljalo nagel razvoj našega letalstva. Polnih pet let naša civilna aviacija ni doživela niti najmanjše nesreče. Mreža letalskih prog se je večala, število letov se naraščalo, povečalo se je število naših potniških letal, a tudi število potnikov je stalno naraščalo, čeprav je to nekoliko zavirala kriza. Poleg tega so naši izvrstni piloti na potniških avijonih Strizevski, Jarošenko, Nikitin in ing. Stanislavčević trezni, odlični možje, katerim se je lahko potnik brezskrbno zaupal — vse to je bilo doslej v redu in samozavestno, da biva poročila naše civilne aviacije, ki so se vedno glasila takole:

— Nesreč in katastrof ni bilo, stoodstotna sigurnost vlada na našem nebu. Okrog nas, v tujih državah tu pa tam katastrofa razburja javnost, kar sicer nima velikega vpliva na razvoj aviacije, ki napredno napreduje, toda pri nas tega ni!

Toda naše konzervativno občinstvo še vedno ni imelo dovolj zaupanja v civilno letalstvo. Smatrajoč ga za »novotarijo« žalostno bi bilo, če bi se zdaj po večki katastrofi, prvi in edini v našem civilnem letalskem prometu, čeprav veliki in stekleni, ohladil o še tisto zaupanje, ki ga je imelo naše prebivalstvo do civilne aviacije. Obzalovali je treba žrtve nesreče, toda z novimi poleti pristopati k delu, da se omogoči napredek naše aviacije in zmaga nad zračnimi včavami. Koliko žrtev je bilo potrebno tudi pri nas — baš Slovenec Rusjan, eden svetlih primerov požrtvovalnosti in takega pionirstva — da smo dospeli v aviacijo to, kar je danes doseženo!

Mnogo življenj je padlo, toda tisoč in tisoč drugih so lahko v udobnih foteljah pri oknih ob brnenju treh močnih motorjev uživali veličastne prizore, ki jih nudila naša zemlja, če jo gledamo iz zraka. Na tisoče in tisoče jih je potovalo iz kraja v kraj a zadnjih osem je plačalo to z življenjem...

Civilni zračni promet je bil pri nas uveden l. 1928 najprej na progi Zagreb—

Beograd ter je na tej progi tega leta potovalo 1322 potnikov. L. 1929 je bila proga podaljšana do Skoplja, vozilo se je 1830 potnikov, a naslednjega leta že 3184 potnikov. L. 1931 je bil zračni promet razširjen, močno se je že občutila kriza in število potnikov je padlo na 2442. Lani je bil pa promet skrčen, letelo jih je 1507. Vsa leta se ni pripetila nobena nesreča.

Nikitinu v spomin

Težka letalska nesreča v Ljubljani je napravila tudi v Gradcu globok vtis. Današnja graška »Tagespost« prinaša daljši članek in povdarja, da je katastrofa že zato napravila silen vtis, ker je ponesrečeni pilot s svojim letalom večkrat pristal na graškem letališču Thalerhof. Z istim avijonom je pokojni Nikitin pristal tudi 29. avgusta v Thalerhofu; to je bil njegov zadnji polet na progi Dunaj—Graz—Zagreb—Beograd.

Pokojnemu Nikitinu v spomin je napisal nekaj toplih besed še avstrijskega zračnega prometa, znanj pilot stotnik Rudolf Lassmann. »Tagespost« piše: Viktor Nikitin je bil bivši ruski letalski oficir. Ob boljševiškem prevratu je vstopil v Vranglovo armado, od tam pa je prispel v Jugoslavijo. Družba za zračni promet »Aeroput« v Jugoslaviji je poleg Nikitina sprejela v službo še dva bivša ruska letalska častnika, Strizevskega in Jarošenka. Spadala so k eliti civilnih letalcev Jugoslavije. Posebno je treba povdarjati, da »Aeroput« dozdaj še ni imel nobene nesreče.

Nikitin je vozil na vseh progah »Aeroputa« do Soluna in Skoplja, največkrat je na volil letalo na progi Dunaj—Gradec—Zagreb—Beograd. Bil je brezpogojno zanesljiv pilot, obudovanja vredne zlasti ob slahem vremenu. Tudi najslabše vreme ga ni zadržalo, da bi ne letel do konca. Lani in lubeznjivi mož si je na vseh letališčih, kjer je pristajal, pa tudi med potniki, pridobil mnogo prijateljev, ki njegovo nenadno smrt bridko obžalujejo.

Sožalje uprave graškega letališča

Uprava letališča Gradec-Thalerhof je poslala vodji »Aeroputa« direktorju inž. Sondermajerju toplo sožalno brzojavko.

Zastopniki pri pogrebu

Pri pogrebu žrtev letalske nesreče bodo poleg drugih predstavnikov oblasti in korporacij zastopali ljubljanski Aeroklub predsednik g. Rado Hribar z vsemi odborniki, družbo za zračni promet Aeroput šef ljubljanskega centra g. dr. Rape in šef zagrebškega centra g. Raspor, vojnega ministra in komando vojnega zrakoplovstva pa komandant letalske brigade podpolkovnik Radović iz Zagreba. V imenu »Aeroputa« je šef ljubljanskega centra g. dr. Rape položil na krste vseh žrtev krasne vence, na krsti Nikitina in Trkulje pa bodo položili venci v Beogradu. Pozivamo tudi ljubljansko prebivalstvo, da v čim večjem številu izkaže žalostno čast prvim žrtvam naše mlade aviacije!

Georg König

Davi je prispel z brzovlakom ob 8.47 iz Nürnberga slikarski mojster g. Viljem Stein, da uredi vse potrebno glede pogreba pokojnega uradnika Georga Königa. Takoj je odšel v mestni pogrebni zavod, da uredi vse potrebno glede pogreba.

G. Stein je v razgovoru z novinarji pripovedoval o pokojnem Königju: Rojen je bil l. 1905 v Nürnbergu, kjer živi tudi njegovi roditelji, že silovali 63-letni oče in 60-letna mati. Georg je bil njun sin edinec, poleg njega sta vzgojila še eno hčerko, ki je stara 25 let. Pokojni je bil bančni uradnik pri »Nürnbergers Lebensversicherungsbank«. Bil je vester ten izredno marljiv uradnik, mož na svojem mestu in ga bo zavod težko pogrešal. V zasebnem življenju je bil izredno simpatičen in ljubezniv, značajan in pošten, spoštoval ga je vsak kdor ga je poznal. Vsako leto je porabil dopust za potovanja in tako je sklenil tudi letos odpotovati v Jugoslavijo na morje.

Minuli teden se je prisrčno poslovil od roditeljev in se odpeljal v Jugoslavijo. V terek je prispelo s ponedeljkom 11. t. n. datirano pismo v Nürnberg, ki je v njem sporočil, da se z letalom odpelje na Sušak. V hipu, ko so nič hudega sluteči domači prejeli pismo, je bil ubogi Georg že mrtav.

Včeraj proti večeru je prispela brzojavka mestnega pogrebnega zavoda iz Ljubljane, ki je prinesla strašno vest: Georg je mrtav. Obup in žalost sta zavladala pri Königovih, saj so izgubili edince, smrt jim je iztrgala sina, ki jim je bil v tolažbo in oporo. Ko smo se sedel na vlak v hiši stanujoči slikarski mojster Viljem

Stein, ki se je odpeljal v Ljubljano, da uredi vse potrebno za pogreb.
Krstu z zemskimi ostanke pokojnega Georga Königa prepeljejo najbrž danes ali jutri v njegovo domovino.

Nikitin in Trkulja na zadnji poti

Snoči ob 11. je avtofurgon mestnega pogrebnega zavoda prepeljal krsti z zemskimi ostanke pokojnega pilota Viktorja Nikitina in mehanika Špire Trkulje v Zemun, kjer ju bodo z vsemi častmi položili k večnemu počitku. Krsti sta bili zasuti s cvetjem in zelenjem, ki so ga že popoldne prinesli ljubljanci v mrtvašnico, nanje so pa položili tudi več krasnih vencev, med temi je bil najlepši oni, ki so ga poklonili član tukašnje ruske kolonije. Pogreb obeh nesrečnih žrtev naše mlade civilne aviacije bo danes popoldne v Zemunu.

Kje so bili potniki zavarovani

Do zadnjega so bili potniki, ki so v Jugoslaviji letali, zavarovani za primer nesreče pri zavarovalnici »Triglav« in sicer vsak potnik za 100.000 Din, pilot za 100.000 Din, šef mehanik za 100.000 Din, ostali mehaniki pa za 50.000 Din. Vsak potnik pa je v to plačilo lahko povisal zavarovanje na 400.000 Din. S 1. septembrom pa je stopila v veljavo pogodba, ki jo je sklenila družba za zračni promet »Aeroput« z mednarodno zavarovalno družbo za zračni promet »Internationale«. Pri tej družbi je vsak potnik zavarovan za 370.000 Din, vsak pilot in mehanik pa za 100.000 Din. Ta družba je že ukrenila vse potrebno, da bo zavarovalnica za šest potnikov, pilota in mehanika v skupnem znesku 2.220.000 Din čimprej izplačala. Razen tega je bilo tudi letalo, trimotorni »Farman«, zavarovano za večjo vsoto.

V tem smislu nam pošilja zavarovalnica in pozavarovalnica »Triglav« pojasnilo, da je nezgodno zavarovanje potnikov na letalih Društva za zračni promet že deli časa sklenjeno pri drugi zavarovalnici, ne pa pri »Triglavu«.

Vseh šest potnikov, pilot in mehanik so bili zavarovani pri »Internationale«, družba za zavarovanje proti nezgodam in škodam, na Dunaju, zastopano v Sloveniji po filijalnem ravnanstvu v Ljubljani, Beethovnova ulica št. 4.

Stotnik Lassmann o ponesrečenem letalu

Šef avstrijskega letalskega prometa v Gradcu, stotnik Lassmann, je nedavno letel kot »Aeroputa« baš na ponesrečenem »Farman Goliathu« na progi Gradec—Sušak—Gradec. O letalu pravi Lassmann:

»Farman Goliath« je bil visokokrilnik s tremi zračno hlajenimi motorji tipa Lorraine. V kabini je bilo 8 sedežev. Med poletom sem se prepračil o vrlih tega letala. Opremljeno je bilo z vsemi potrebnimi instrumenti, z aparati za vsak položaj in merilo za obrate, manjkal mi je samo oddajni aparat. In baš tega je morda Nikitin na svojem zadnjem poletu pogrešal. Z dobro oddajno postajo bi lahko »Farman Goliath« brezskrbno prodiral v megle in pridobival na višini. Nikitin bi se lahko enostavno ravnal po kompasu, dočim bi lahko od oddajne postaje vedno zvedel za položaj, v katerem je bil. Tako pa se spretni pilot ni smel preveč »očiti« od tati, ki so mu omogočala vsaj nekaj razgleda.

Gasilci med prvimi

V prvem poročilu našega lista o letalski katastrofi je nehoti izostalo, da so bili med prvimi, ki so prispeli na kraj nesreče, tudi gasilci papirnice Vevče. Ob 6.37 je bil telefonično obveščen obratovodja papirnice Vevče inž. Reš in zaprosil za pomoč. Pošal je na Studenec pet mož papirniškega gasilskega društva, ki so takoj odhiteli na kraj nesreče ter bili med prvimi reševalci. Pomagali so razkopavati razvaline ter vlekli ponesrečene izpod letala, pozneje so pa vzdrževali red ter pomagali pri identifikaciji mrtvecev. Sploh so bili ves dan na svojem mestu in zaskrbljeni za svoj trud vse prizanjanje.

Dvojni roparski umor

V vasi Bukošek pri Brežicah sta bila ponoči umorjena Anton in Marija Ivanšek

Brežice, 14. septembra.

Mirno vasico Bukošek, ki je jedva dobro uro oddaljena od Brežic, je davi razburil strašen zločin: umorjena so našli hišna posestnika Antona in Marijo Ivanšek iz Bukovška.

Ko so šli davi zarana kosci na delo ter potrkali pri Ivanškovih, katerih hiša stoji bolj na samem sredi vasi, ki šteje samo nekaj hiš, se jim je čudno zdelo, da nihče ne odpre. Ko so stopili v hišo, so zagledali strašen prizor: Anton in Marija Ivanšek sta ležala v hiši mrtva z razbitimi glavami. Smrtni udarci so bili očitno zadani s sekiro.

Vest o strašnem zločinu se je bliskovito naglo razširila po vasi ter po bližnji okolici ter vzbudila med prebivalstvom veliko razburjenje, pa tudi ogorčenje nad zločinom. Takoj so bili ob-

veščeni tudi orožniki v Brežicah, ki so dopoldne poslali v Bukošek patruljo; orožniška patrulja se do popoldne še ni vrnila.

Vzrok zločina še ni znan; zelo verjetno je, da gre za roparski umor. Ivanškova sta živela sama, odkar jima je nedavno umrl sin. Po vasi so krožile govorice, da sta zakonca nedavno podedovala precej denarja in to je najbrž dalo zločincem povod, da so ju umorili. Kotli kor je doslej znano, roparski morilec denarja niso našli, ker sta imela Ivanškova ves denar v hranilnici.

Orožniško poveljstvo v Ljubljani je prejelo davi okrog 11. iz Brežic brzojavno obvestilo, da sta bila Anton Ivanšek in njegova žena Marija danes ponoči v svoji hiši umorjena.

Držen vlom

Novo mesto, 14. septembra.

Po Dolenjski zopet straši podjetna vlomilska tolpa. Šele pred dvema dnevoima je bilo vlomljeno v Brnucih, kjer so vlomilci vdrli v župnišče ter odnesli župniku Ivanu Šešku 1500 Din gotovine ter nekaj predmetov, davi so bili pa novomeški orožniki že na vse zgodaj obveščeni, da je bilo ponoči vlomljeno v urad sreskega načelnstva. Vlomilci so odprli blagajno, ki ni bila zaklenjena, vendar v njej ni bilo nobenega denarja. Odnesli so samo nekaj dinarjev, pač pa so pobrali iz mizice nad 1000 Din privatnega denarja. Orožniki so takoj uvedli preiskavo, obenem pa obvestili tudi policijsko ter bansko upravo v Ljubljani.

Naše gledališče

DRAMA.

Začetek ob 9. uri.

Četrtek, 14. septembra: Komedija zmešnjav. Premijera. Izven.

Petek, 15. septembra: Zaprti. Izven.

So'ota, 16. septembra: V agoniji. Premijera. Izven.

Nedelja, 17. septembra: Pohujšanje v dolini šentflorjanski. Premijera. Izven.

Pohujšanje v dolini šentflorjanski. Najefektnješe Cankarjevo delo se vprizori prvič v letošnji sezoni v nedeljo dne 17. t. m. izven abonmaja.

Opozarjamo na današnje premijero v ljubljanski dram. Vprizori se Shakespearskega vesolga Komedija zmešnjav v režiji prof. Šesta. Glavne vloge so v rokah ge. Nablocke in ge. Vide Juvanove ter ge. Skrbliška, Jermana, Želomska, in Sancia. Nocojnja predstava je izven abonmaja. Opozarjamo pa še prav posebej na to, da

so letošnje cene, ki veljajo za poset izven predstav, nižje napram lanskim.

Dr. Branko Gavella, brezdvoma eden najodličnejših jugoslovanskih režiserjev je našel tudi v naši drami hrvaško dramo V agoniji, ki jo je napisal Miroslav Krleža. V posameznih vlogah nastopijo ge. Mira Danilova in Nablocka ter ge. Sancia in Gregorin. Letošnja vprizoriitev Agonije v popolnoma novi zasedbi bo v soboto dne 17. t. m. izven abonmaja.

Pri obledeli sivorumenkasti barvi kože, motnih obeh, slabem počutju, zmanjšani delavni moči, duševni depresiji, težkih sanjah, želodčnih bolečinah, pritisku v glavi, namišljeni boleznii je pametno, da izpijete nekaj dni zapored vsako jutro na tešče kozareček naravnega »Franz Josefove« grenčice. V zdravniški praksi se »Franz Josefova« voda zaradi tega posebno uporablja, ker naglo odstrani vzroke mnogih pojavov bolezni. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh drogerijah, lekarnah in specerijskih trgovinah.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 2310.96—2322.32. Berlin 1365.41—1376.21. Bruselj 798.85 do 802.79. Curih 1108.35—1113.85. London 182.53—184.13. New York ček 3958.27 do 3986.53. Pariz 224.29—225.41. Praga 169.90 do 170.76. Trst 301.35—303.75 (premija 28.5%). Avstrijski šilling v privatnem kl. ringu 8.75—8.80.

INOZEMSKÉ BORZE. Curih: Pariz 20.2375. London 16.50 New York 369.50. Bruselj 72.0750. Milan 27.23. Madrid 43.20. Amsterdam 208.60. Berlin 123.3. Dunaj 57.00. Praga 45.33. Varšava 57.90. Budapešta 3.00.

Regulacija Ljubljane v glavnem končana

Vse leto je delalo povprečno 200 delavcev — Letos so opravili veliko gradbeno delo

Ljubljana, 14. septembra. Za regulacijo Ljubljane so se meščani zanimali najbolj spomladi, ko so delavci delali v mestu. Toda tudi zdaj sledi delo z velikim zanimanjem. Na šentpetrskem mostu se jih zbere vsak dan prava množica. Meščani se zanimajo za regulacijo Ljubljane tako, kot da gre neposredno za njihove interese. Gre pa nedvomno za interese Ljubljane in je nazadnje tudi radovednost meščanov upravičena. Vendar so ljudje gledali spomladi z drugačnimi očmi na delo kot zdaj. Niso povsem zaupali podjetju in jim ni šlo v glavo, zakaj ni delo napredovalo hitreje, čeprav je deževalo dan za dnem. Neznansko jih je zabavalo, da je voda podirala zastilni les pod tromaštem. Sčasoma so pa začeli občudovati vzorno organizirano delo, ki je po deževni dobi stalno lepo napredovalo. Še ta teden se bodo meščani zabavali in nadzirali delo. Letošnja regulacija Ljubljane je namreč v glavnem končana.

Letos je bilo v programu, da poglubo strugo od tromašja do cukrarnice, t. j. v dolžini 870 m, in da zbetonirajo stružno dno. Strugo je bilo treba poglobiti povprečno 3 m globoko. Zato je bilo tudi treba izvoziti mnogo materiala iz struge. In sicer nad 62.000 m³. To bi še končno ne bilo nič posebnega ter težavnega, če bi bil prostor za odlaganje materiala v bližini. Toda material so morali odvažati v Linhartovo ulico. Lani, ko so poglabljali Ljubljano v spodnjem delu, ni bila takšna težava z odvažanjem blata, ker so ga depozirali v jami na Kodeljevem. Letos so pa morali zgraditi stavbo železnice po mestnih cestah in čez prometna križišča. Razen tega je še Šmartinska cesta, kjer je tudi položena proga, precej prometna, a Jęgiečovo cesto prekopavajo zadnje čase, zaradi gradnje tramvajske proge.

Železnico so začeli graditi v začetku februarja, v začetku marca so pa začeli odvažati material iz Ljubljane. Kot znano, jih je spomladi zelo zadrževalo slabo vreme, zato niso dolgo začeli betonirati. Ko so pa začeli vsipavati beton v strugo, je delo hitro napredovalo. Do jubilejnega mostu betoniranje še ni moglo baš dobro napredovati, ker je še tedaj pogosto deževalo in ker še niso izvozili iz struge na dan toliko materiala, kot pozneje. Ko je pa bilo dno zbetonirano naprej od mostu in ko so kmalu potem začeli delati kopačice v akordu, so izvozili na dan okrog 1000 vagončkov materiala. Iz struge je romalo vsega okrog 93.000 vagončkov materiala. Za 1000 m³ materiala izvozijo po-

vprečno 1250 vagončkov, ker vagonček ne vsebuje kubičnega metra. Dočim so iz struge izvozili nad 60.000 m³ materiala, so v njo izsipali nad 8000 m³ betona. Tlak je debel 40 cm, beton mešajo v razmerju 1:7, beton bo torej zelo trd in trden. S tlakom so ojačeni temelji obrežnega zidovja, razen tega pa tlak služi tudi temu, da bodo lahko čistili strugo.

Material so odvažali v veliko Ravnharjevo jamo ob Linhartovi ulici. Vsebovala je 55.000 m³. Ko so jo napolnili, so začeli odvažati material v jamo, ki je na vzhodni strani starega pokopališča, vzdolž ob njem. Ta jama je zelo velika in je ne bodo mogli zasuti letos, nasipavajo pa le okrog 40 metrov širok pas ob pokopališču, kjer bodo zgradili novo cesto proti Sv. Kržu. Prihodnje leto bodo tudi odvažali material v to jamo. Železnice ne bodo demontirali. Če bo prihodnje leto prevzela delo druga tvrdka, bo železnico odkupila.

Za betoniranje so porabili seveda precej cementa, in sicer okrog 160.000 kg. Iz števil, ki jih navajamo, je razvidno, da so letos opravili veliko gradbeno delo. Če upoštevamo deževno spomladansko vreme in oddaljenost za deponiranje materiala, sprevidimo, da so hitro končali delo. Včeraj so še imeli za zbetonirati okrog 50 m dna v dolžini. Ker na dan zbetonirajo okrog 15 metrov dna v dolžini, imajo še torej za dobre tri dni dela. Zato lahko računamo, da bodo letošnja regulacijska dela končana že v soboto, razen ravnanja obrežij. Termin poteče 20. oktobra. Če bo vreme kolikaj ugodno, lahko zavravnajo obrežja v 14 dneh. Materiala za nasipanje obrežij najbrž ne bodo potrebovali drugega, razen onega, ki ga je že tu in tam preveč na bregu. Dno bodo zbetonirali do konca obrežnega zidovja, t. j. okrog 70 m naprej od šentpetrskega mostu, strugo pa poglabljajo še naprej do cukrarnice, do tja, kjer so lani prenehali delati. Tam je dno že skalnato, zato ga morajo razstreljevati. Ker zdaj poglabljajo strugo tudi že tam, kjer je bila prej umetna strmina, po kateri so izvažali material na breg, so morali zgraditi nižje vzpenjačo, kjer zdaj vlačijo material iz struge.

Delajo še vedno v dveh skupinah po 7 ur. Prva skupina začne delati ob 5, druga pa neha ob 19. Betonirajo pa tretja skupina, ki se ravna po tem, koliko je poglabljene struge. Zato betonirajo včasih pozno v noč. Zdaj je zaposleno okrog 200 delavcev. Toliko jih je delalo povprečno vse leto.

Obvezne pristojbine v tednu Rdečega križa

Za pisma, dopisnice, pošiljke, vstopnice in vozne listke vseh prometnih sredstev

Ljubljana, 14. septembra. Na osnovi čl. 42, točka 11, zakona o društvu Rdečega križa kraljevine Jugoslavije z dne 19. avgusta 1933 (Služb. Nov. št. 201 z dne 5. septembra 1933) se bodo v tednu Rdečega križa, ki traja letos od 17. do vštete 23. septembra, plačevale naslednje pristojbine:

a) za vsako pismo in dopisnico v notranjem prometu morajo pošiljatelji poleg redne poštne pristojbine plačati še posebno pristojbino 50 par v obliki znamke Rdečega križa. Ta znamka se more kupiti na vsaki pošti in pri vsakem privatnem prodajalcu znamk. Ako bi pošiljatelj opustil plačati tako pristojbino, se prepušča prosti volji, da jo on plača. Ako ne pošiljatelj ne prejemnik ne plačata te pristojbine, se bo pošiljka vrnila kot neizročljiva v kraj odjave. Ta pristojbina 50 par se plača tudi pri predaji priporočenih pism, dopisnic, paketov (navadnih in vrednostnih) in brzojav v notranjem prometu.

b) Za pošiljke, ki so naslovljene v inozemstvo, omenjena pristojbina ni obvezna, toda se pošiljalcem z ozirom na smotrnost društva Rdečega križa priporoča, da jo plačajo tudi za one pošiljke.

b) V omenjenem tednu se bo za vse vstopnice v gledališča, kinematografe (bioskopi) in vse druge zabavne prireditve poleg vstopnine navedene v točkah 1 in 2 br. 99a takšne tarife plačalo od vsake vstopnice (brez oziroma na njih vrednost) po 50 par v korist društva Rdečega križa. Vse plačani znesek se bo preteku omenjenega tedna izročil neposredno glavnemu odboru društva Rdečega križa. Prireditelji bodo v roku tega tedna prodajali vse vstopnice za 50 par dražje od cene označene na vstopnicah.

Da bi se vedelo, koliko se je v propagandnem tednu prodalo vstopnic, odnosno, koliko mora prireditelj odplačati v korist društva Rdečega križa, bodo davčne uprave pri prodaji vstopnic za prireditve omenjenega tedna izvršile žigosanje vstopnic državne izdaje na ta način, da bodo na hrbtu vsake vstopnice odtisnili okrogli žig tak, da bo poleg vstopnice zavzel tudi kupon (talon ali jukto), ki ostane v bloku. Razen tega bodo davčne uprave pregledale, koliko je žigosanih vstopnic vsakemu prireditelju prodanih (njih vrednost tu ni važna, temveč samo število vstopnic). Prireditelji, ki imajo vstopnice že v zalogi, so dolžni da jih pravočasno predložijo davčni upravi radi žigosanja in evidence in plačila prispevkov.

Ker bodo uprave na ta način točno vedele, koliko vstopnic je bilo komu žigosanih, bodo po sklepu tega tedna, t. j. po 23. septembru opravile obračun s prireditelji na ta način, da se ugotovi, koliko žigosanih vstopnic je ostalo neprodanih, ter da se

odštejejo od števila žigosanih. Preostanek nerazprodanih žigosanih vstopnic se bo tako odračunal ter se bodo neprodane vstopnice, tudi če so žigosane, nadalje uporabljale, seveda po naznačeni ceni brez pribitka 50 par.

c) V omenjenem tednu se bo za vožnjo po železnici, z ladjami, aeroplani in vsemi drugimi sredstvi (državnimi in privatnimi) za javni promet med dvema ali več kraji plačevala pristojbina 50 par za vsak vozni listek od 100 Din ter še toliko za vsako prieto stotico preko 100 Din. Vplačani zneski te pristojbine se morajo s strani samoupravnih ali privatnih družb ali lastnikov prometnih sredstev po zaključku tedna Rdečega križa v najkrajšem času poslati glavnemu odboru društva Rdečega križa v Beogradu, Simina br. 21 na poštočkovni račun br. 50319.

Celotni znesek prispevkov od zgoraj označenih pristojbin je v smislu čl. 32 in 34 zakona o Rdečem križu določen za fond sanitetski, nedotakljivi in za prvo pomoč, ki služi glavnim humanim smotrom Rdečega križa.

Od glavnega društva Rdečega križa kraljevine Jugoslavije

Iz Ptuja

— Nemci še vedno ne mirujejo. Nemškarska kri se še nikakor ni mogla umiriti in še vedno rovari ter seje sovraštvo v inozemstvo. Nikakor jim še ne da žilica miru in vedno stikajo skupaj glave. Napravili so tudi nekaj fotografiranih pesnetkov iz zamazanih popačenih nemškarskih napisov, da bi jih spravili v inozemske časopise. Oblast na je pa to pravdašno zvedela in vse fotografске plošče zaplenila.

— Dober lov mestne policije. Policija je aretirala brezposelnega brisavskega pomočnika Dragotina Biškupa iz Vidovca radi suma številnih tatvin v Halozah, ki so se izvršile v zadnjem času, kakor tudi voma v župno cerkev pri Sv. Lenartu pri Veliki Nedelji. Poleg tega se na policiji tudi ugotovili, da je zasledovan po policijskem dnevniku. Biškup je bil oddan v sodne zapore.

— Ciganska armada skozi Ptuj. V torek so ptujski orožniki spremljali do hrvalske meje pri Podlehniku družbo na 13 vozov 85 oseb broječo skupino ruskih cigany, ki so jih transportirali iz Maribora.

— Velik nočni požar. V noči na 6. t. m. je nenadoma izbruhnil ogenj na skednju v senu posestnika Vaupečt Jakoba v Jurovcih. Ogenj je mahoma zajel 20 m dolgo in 5 m široko stanovanjsko in gospodarsko poslopje, ki je bilo skopno pod eno streho. Poslopje je bilo zidano ter z opeko krito, je na zgorelo do tal. Razen tega so zgoreli tudi vsi polski pridelniki, kakor tudi gospodarsko poslopje in znaša škoda Din 30.000, dočim je bilo poslopje zavarovano le za Din 20.000. Ker etoji poslopje oddaljeno od benovinske ceste komaj 7 m, se sumi, da se je na skedenj, ki je bil vedno odprt, spla-

zil popotnik, ki je vrgel tlečo cigareto v seno.

— Poštni prostori so renovirani. Odkar smo dobili novega poštnega upravnika g. Čuša, se je na naši pošti manjkal opremljenosti. Dobili smo veliko boljše poštne zveze, ki so zlasti tudi velikega pomena za časopise, ki se izdajajo v večernih urah. V najkrajšem času dobimo tudi novo moderno telefonsko celico, ki se je tapacirala. Sedaj se renovirajo uradni prostori, kjer bo položen nov pod iz parketov; dosejati so bile navadne deške. Začasno je vhod na pošto skozi dvorišče.

Jutri otvoritev filmske sezone ZKD

ZADNJI DNEVI POMPEJEV

KOT ZVOČNI FILM

Predstave v ELITNEM KINU MATICA
Jutri in v soboto ob 14. uri

Grad govori

Ljubljana, 14. septembra.

Slovenska politična zgodovina je tako razmotana in tako razdrpana, da se le težko najdemo ob jubilejih najznačilnejših dogodkov. Tak jubilej je tudi 25-letnica smrti naših dveh slovenskih mučnikov, Lundra in Adamiča. Kdorkoli že pozna naše predvojne razmere, nam mora potrditi, da je bila slovenska in slovenska zavest od tega časa bolj zunanje kot pa notranje zavestno doletel izraz in pojem. Šele septemberski dogodki l. 1908 so ustvarili v narodu, predvsem v mladinah zdravo, jekleno voljo, ki je s svojimi žrtvami položila temelje današnji državi. Seveda ni šlo brez žrtve, zato sta pa oba naša mučenika padla in izkrvavela za dobrobit naroda.

In spominu te krvi, spominu žrtve se hoče pokloniti tudi Grad. Kajti Grad noče zaostajati za narodom, ki se mora zavedati svoje dolžnosti. In ker ima Grad svoje tradicije in ker so tradicije vedno svojostve tega ali onega naroda, hoče Grad proslaviti Lundra in Adamiča na svoj svojeviti grajski način. V tem ne vidimo nikake samohvale, nikake bahavosti, pač pa zavest, kateri ne more nihče odrekati silo in razmaha.

Kdorkoli pozna Grad in ve za agilnost grajskih prebivalcev, gotovo ne bo zamudil pričke, da ne bi obiskal te proslave.

V mladini je naša moč in zato bomo začeli z mladino! Mladina nam bo v recitaciji pokazala tudi veličiko Lundra in Adamiča, mladina nam bo vneto prikazala prizadevanja obeh mučnikov in dala zgled, kako je treba ljubiti domovino, kraja, dom, mater in očeta. To zna prikazati samo mladina, ker zna žrtve ustvarjati samo mladina.

Naprosamo vsa društva in organizacije, ki sočustvujejo z žrtvami Lundra in Adamiča, da se naše proslave udeležijo. Točno ob 18. zvečer se bo pomikali sprevod iz grajskega dvorišča okrog Grada skozi grajski dvorovod na starodavne šance, kjer bodo ob svitu bakelj recitacije, govori, pevске točke. Po tej proslavi na šancah se bo vršil spominski koncert Sokola I. pred Gradom.

Proslavimo kri naših mučnikov kot se spodobi, pokažimo, da smo vredni svobode, ki nam jo je rodila kri naših najboljših ljudi. Zato v soboto dne 16. t. m. ob 18. vsi na Grad!

Naval Hrvatov

na sadni trg

Ljubljana, 14. septembra.

Na kmečkem sadnem trgu je čedalje hujši naval. Že lani je bil trg pretesen, letos je pa začelo prihajati nanj, zlasti na prostor za sadje, še več prodajalcev. Tržnemu nadzorstvu seveda ni vseeno, kdo prihaja na trg ter mora gledati predvsem na domače prodajalce. Toda na trgu so začeli opaziti, da je med prodajalci, ki so jih nekaj časa smatrali za Belokranjce, mnogo Hrvatov, po večini iz občine Ozalji. Prihajajo jih je čedalje več in tržno nadzorstvo zaradi tega ni moglo dati prostora drugim, domačim prodajalcem. Pisalo je ozaljski občini, da naj ne prihaja na dan več kot 20 prodajalcev na naš trg.

Davi je prišlo na kmečki sadni trg zopet mnogo prodajalcev iz savske banovine. Določili so jim prostor na peruninskem trgu, kjer danes ni bilo tako tesno, ker jih niso mogli poslati s sadjem domov. Za danes so jim torej še pustili, da prodajo sadje, odslej jih pa bodo puščali na trg v omejenem številu. Meščani niso razumeli, za kaj gre ter so se nekatere gosposinje vznemirjale, češ, da bo zaradi tega sadje dražje, če bodo odganjali s trga prodajalce. Stvar je pa drugačna. Tudi naši prodajalci prodajo sadje poceni. Domačni prodajalci sadje navadno v ozki ulici ob semenišču. Hruška in jabolka prodajajo nekateri celo ceneje od Hrvatov. Češnje so prodajali Hrvati po 3 Din kg, naši prodajalci pa po 2,50 Din. Najbolj pa daje cene navadno po bosanskem džumpinju. Bosanci pošiljajo po cele vagone češnje v Ljubljano. Hrvati so prodajali navadno tudi slabše sadje, češče celo nezrelo. Ekspanzivni Hrvati, predvsem ženske, se baje vozijo v Ljubljano po večini z režijskimi vozovnicami, med prodajalkami je največ žen železničarjev. Razen tega tudi očitali Hrvaticam, da prodajo sadje po hišah, pozimi pa baje tudi kupujejo z žganjem, ki ga tihotapijo v mesto, in baje prodajo tudi saharin. Zato hočejo omejiti čim najbolj število prodajalcev iz savske banovine. Če ne bo pomagalo nič drugega, jim bodo morali začeti pleniti sadje. Pri nas smo mnogo bolj gostoljubni kot v saski banovini! V Karlovcu so baje nedavno aretirali štiri prodajalce sadja iz naše banovine. Če pride kdorkoli izmed naših ljudi med Hrvate s sadjem, mu ga enostavno zaplenijo. Saj smo vendar bratje, kaj pa se hočete.

Upamo, da bo mestno tržno nadzorstvo vredilo zadevo tako, da ne bodo prizadevali konzumenti in prepričani smo, da dela v interesu domačih prodajalcev, ki so tudi zelo revni.

12 očarljivih popevk

MARTA EGGERTH, SVETISLAV PETROVIČ, HANS FIDESSER

v očarljivi opereti skladatelja PAULA ABRAHAMA

Havajska roža

ELITNI KINO MATICA

Odmev

napada na orožnike

Novo mesto, 13. septembra.

V Gor. Pirošicah pri Krški vasi so se pri pos. Vintarju meseca februarja mrzlično, a svečano pripravljali na poroko domaće hčerke Franice, ki je slovela v okolici kot bogata in lepa nevesta. Hitro se je približevala z Vinterjeve 13. februar, dan svatbe, tembolj počasno pa so potekali dnevi za one mladeniče, ki so se odločili za vlogarjenje, in teh baš ni bilo malo. Prišli so od vseh strani. Največ jih je bilo iz sosedne Poštene vasi; in iz Stojanskega vrha. Vinterjevi, ki so po znanih zvedeli, da se za dan svatbe pripravljajo med fanti, ki pridejo vlogariti, čudne stvari in da pridejo oboroženi, so se iz strahu, da ne pride pred hišo do neljubega incidenta, obrnili na sresko načelstvo v Krško s prošnjo za orožniško asistenco. Ta je bila tudi v resnici na dan svatbe, 13. februarja, dodeljena Vinterjevi hiši.

Orožniki iz Krške vasi, štirje po številu, so se ustavili proti večeru blizu nevestine hiše. Okrog hiše je bila v tem času že precejšnja gruča fantov, ki je orožnike pričela izživati. Med njimi je bil najbolj glasen pos. sin. Kvartuh Martin iz Poštene vasi, ki je veljal za kolovodjo. Z gručo fantov je stopil proti orožnikom ter jih začel zmerjati in izživati. Med splošnim vpetjem je iz gručo predrznih mladeničev radež proti orožnikom strel iz samokresa, ki pa je bil k sreči merjen v tla. Podvignice, ki so se pričeli po streli vedno bolj približevati orožnikom, je vodja patrulje v imenu zakona pozval, naj se umaknejo in razidejo. Rezki in zapovedujoči glas vodje patrulje je fante malo spametoval. Tedaj pa so iz gručo umikajočih se fantov počeli streliti in kroglo so zažigale mimo orožnikov. Zlasti je bil v veliki nevarnosti orožniški podnarednik Kambič, ki mu je trd in težak predmet raztrgal na levi rami plašč in ga tudi rani. Orožniki, ki so dolgo prizanášali nasilnim izživcem, so po teh streljih rabili orožje. Pri obojestranskem streljanju so orožniki izstrelili 7 nabojev, katerih eden je usmrtil najhujšega razgrajala Pešca Petra iz Stojanskega vrha, ki je vpil »hura« in streljal z dvojcevko na orožnike. Ranjen je bil tudi pos. sin K. M., ki je starejši mladoletnik. Ko so nasilni vlogarji videli posledice svojega nerazodnega početja, so se razbežali na vse strani.

Zaradi nasilja in napada na orožnike so se morali zagovarjati pred orožnikom sodečim štirje obtoženci: Kvartuh Martin, sin. pos. iz Poštene vasi, Pešec Alojzij in njegov brat J., starejši mladoletnik, ki sta oba brata ubitega Pešca Petra, ter starejši mladoletnik K. M., vsi iz Stojanskega vrha. Sodišče je obsodilo Kvartuha Martina na 8 mesecev ječe, Pešca Alojza na 5 mesecev, njegovega brata J. na 7 mesecev in K. M. na 5 mesecev ječe.

Iz Kranja

— Dvojna tatvina istega storilca. Včeraj ponoči je obiskal neznan tat čevljarja gosp. Černila Antona in mu odnesel razno perilo ter štiri pare podplatov in skupni vrednosti 400 Din. Bržkone isti tat se je pozneje glasil tudi pri sosedu, kjer je našel v veži moko kolo, last g. Čvirna, orožniškega podporočnika v p., in ga izmaknil, da bi tako čim hitreje izginil z ukradenim blagom na ukradenem kolesu iz kraja zločina. Kolo je znamke Atlas in ima evidenčno številko 34.102, kolesova številka pa je 25.279 in je vredno 1000 Din. Ljudje iz okolice se svare pred nakupom teh ukradenih predmetov. Sivar imajo v rokah orožniki in so storilec že na sledu.

— Glasbena šola v Kranju je zopet pričela posloovati. Vodstvo imata priznana glasbena strokovnjaka gospa in gospod Pakin. Na tej šoli se goji poleg glasbene teorije instrumentalna glasba vseh vrst, predvsem klavir in violina, pa tudi flauta, klarinet, trompet, harmonika, harmonika, saksofon itd. Zlasti priporočamo, da se mladina in vsak, kdor ima veselje, poprime zadnje navedenih orkestralnih instrumentov, ker je pouk teh mnogo lažji in hitrejši in je potrebno, da se izpopolnijo vrzeli v kranjskem orkestru. Vpisuje se vsak dan od 14. do 16. ure popoldne v pritličju drž. gimnazije in se tam dobe tudi vse potrebne informacije.

— Za volitve delegatov v Delavsko zbornico so volilni imeniki za kranjsko volilno okrožje že razgrnjeni in občinski pisarni in so vsakomur na vpogled. Najbrž bodo v Kranju tri obratna in dvoje rednih krajevnih volišč. Redno volišče II. bo na osnovni šoli na Punceratu, kjer volijo 1. volilec, uslužbeni pri delodajalcih, katerih obratvališča se nahajajo v Kranju in katerih imena se prično z začetno črko L—Z in 2. volilec, uslužbeni pri delodajalcih z začetno črko L—Z, ki imajo svoje obrate v občini Smlednik, Senčur, Sv. Jošt, Naklo, Stražišče in Cerklje. Glasni volilni odbor je tudi že imenoval volilni odbor za zgoraj omenjeno II. volišče, in sicer za predsednika g. Rova Alberta, dav. upravitelja v p., za namestnika g. Završnika Stankota, učitelja in kot predstavnik iz vrst volilcev g. Derž Ivana, molstra v tovarni »Jugočeski« in g. Pristova Franca, ključavničarja v tovarni »Jugobrunic«.

PRIDE!

Beležnica

Koledar.

Danes: Četrtek, 14. septembra katoličani: Povišanje sv. Križa, Ciprijan, Znanoslav, pravoslavni 1. septembra.

Današnje prireditve.

Kino Matica: Scampolo.

Kino Ideal: Don Quichotte.

Kino šiška: Sladka brezskrbnost.

Dežurne lekarnice.

Danes: Mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 10 in Trnkoczy, Mestni trg 4.

Izped sita

in rešeta

Odkar imamo brneče tleče, se je daljava močno skrčila in lahko letimo jutraj v Zagreb pit kavo, opoldne naprej na Sušak obedovat, zvečer se pa vrnemo k domačemu ognjišču na večerjo, pa imamo vmes še dovolj časa za opravke ali za tajne zadeve srčnega značaja. Da, kaj bi dejali slavnij višnjegorski polž, če bi mu povedali, kako daleč lahko pride človek v enem samem dnevu. Seveda pa ni lepo, če se kam name, pa se previdno skesa in ostane doma.

Navzlic toliki in takšni hitrosti potovanja pa imamo še vedno ljudi, ki se ravna po zlatem izreku, da naglica nikjer ni dobra. Tako se je oni dan primerilo, da je odhitela nekam strokovna komisija po nujnih opravkih in je svoj posel s hvale vredno vnelo hitro in točno opravila. Potem je odhitela nazaj in je bilo že vse urejeno, ko je prispelo naslednjega dne z nekoliko manjšo brzino brzojavno obvestilo, da je komisija že odpotovala tja, kamor je bila namenjena. Tako je bil vreden dosežen svojevredni rekord, ki je foren naše dobe.

Zares, naglica ni nikjer dobra.

Sokol

— Ljubljanski Sokol vabi svoje članstvo, da se oddolži svetlemu spominu septemskih žrtve, bratov Adamiča, Lundra in Vindišarja s tem, da v mnogobrojnem številu prisostvuje spominskim svečanostim dne 17. t. m., odkritju spomenika na pokopališču pri Sv. Kržu in odkritju spominske plošče na Pogačarjevem trgu. Pri odkritju spomenika bo sodelovalo društvo po deputaciji, pri odkritju plošče pa korporativno; zato se zbiramo v kroju ob 11. uri na vrtno Narodnega doma, kjer bodo izdana nadaljnja navodila. Naj ne izostane nihče, ki ima sokolski krog; udeležba je častna dolžnost. — Uprava.

— Sokol L. Ljubljana-Tabor, vabi svoje članstvo, da se udeležijo v nedeljo 17. t. m. spominske svečanosti 25letnice septemskih žrtve. Ob pol. 9. uri bo na pokopališču pri Sv. Kržu naša zadušnica, nato odkritje spomenika žrtvam, a ob 12. uri na Pogačarjevem trgu odkritje spominske plošče. Kdor ima krog, naj se udeležijo v kroju, sicer v civilu z znakom. Glede zbirališča opozarjamo na tozadevne odredbe sokolske župe Ljubljana. Zdravo! — Uprava.

— Sokolska četa na Turjaku priredi v nedeljo 17. t. m. ob 15. uri na graščinskem travniku na Turjaku svoj prvi javni telovadni nastop. Vabimo ljubljansko sokolstvo naklonjeno javnost, da poseti to prireditev in s tem moralno podpre turjasko sokolsko četo za nadaljnje delo. Poleg tega bodo udeleženci uživali lepote jesenskega izleta, ki je na Turjak še prav posebno prijeten. Počnikarjevo avtobusno podjetje vozi za polovično ceno, in sicer ob 13. in 14. izpred Dolenjskega mostu.

Zopet je gorelo

Kranj, 13. septembra.

Komaj pred dobrim tednom je gorelo v vasi Kokrici pri Kranju. Včeraj pa se je zopet nenadno zlegal po prijazni vasi strahoto vzbujajoči klic: Goril! Prav na nasprotnem koncu vasi kakor zadnjič, se je par minut po 13. začel dvigati goreči plamen pri drvarnici posestnika Rozmana Cirila in ognjeni zublji so z neverjetno naglico objeli še ostala na drvarnici naslojenega gospodarskega poslopja. Huda opasnost je pretela, da zajame ogenj tudi stanovanjsko hišo, a vrli gasilci iz domače vasi, ki so bili takoj na kraju požara, so vsaj ogenj lokalizirali in rešili stanovanjske prostore, ko že ni bilo več mogoče rešiti gospodarskih poslopij razdejanja. Rešili so tudi živino in nekaj gospodarskega orodja, a vse drugo v drvarnici, šupi in podu je postalo žrtev plamena. Ker leži Kokrica v gozdovih in je gorelo podvevi, ni bilo pomoči od drugod in so ogenj pogasili izključno le vse pohvale vredni domači gasilci.

Posestnik Rozman trpi 20.000 do 25.000 Din škode, ki pa je krita z zavarovalnico. Zavarovan je bil za 35.000 Din in še posebej je zavaroval slamo in seno za 12.500 Din (50.000 starih kron). Ogenj je bil potaknjen. Ko je pričelo goreti, so bili doma samo otroci; žena je uslužbena v tovarni kekov g. Kerna v Kranju in je bila celi dan z doma. Rozman sam pa je par ur pred požarom šel k sosedu po otavo. Par ur po požaru je odšla na kraj požara pod vodstvom vodnika g. Mandelca orožniška patrulja ter ugotovila dejanski stan in po vsestranski preiskavi je gotovo, da bo hudobni požigalec prav kmalu prijet.

Znamenita Nicodemijeva drama

Scampolo

V glavni vlogi

DOLLY HAAS

Sodelujejo: Carl Ludwig Diehl,
Paul Hörbiger, Oskar Sims

Dopolnilo najnovejši Paramountov
zvočni tehnik

Predstave ob 4., 8 in 10 zvečer

ELITNI KINO MATICA

Telefon 2124

Dnevne vesti

— Iz finančne službe. Premeščeni so na lastno prošnjo podpredsedniki finančne kontrole Jakob Romih iz Gorenje vasi, ogranek Sovodenj, v oddelek Gorenja vasi; Vinko Osepek iz ogranka Leskovec v oddelek Skofja Loka; Franjo Dakšobler iz Dolnje Lendave k Dev. Mar. v Polje; Josip Humar od oddelka Šalovci, ogranek Hodož, v oddelek Dolnje Lendave, ogranek Pince; Alojzij Andražič iz Rakeka v Marenberg; Martin Kralj iz Loža v Cirknico; Franjo Kogej iz St. Vida nad Ljubljano v Maribor; Josip Mahnič iz Bleda k glavnemu oddelku v Ljubljano; Ivan Avgustinovič iz Gornje Radgone v St. Jurij ob Ščavnici; Ivan Bobek iz St. Jurja ob Ščavnici v Gornjo Radgono; Rupar Jakob iz Toplice v Višnje goru in Franjo Premrov iz Jesenja v Radovljico. Po službeni potrebi podpredsedniki finančne kontrole Ivan Jurij iz Ptujke gore v Ptuj; Ignac Avbelj iz Jezerskega v Jezersko; Feliks Trojar iz Radovljice na Jezersko; Viljem Gerlovič iz Ljubljane v Gorenjo vas, ogranek Sovodenj; Ivan Jurij iz Črnomla v Gorenjo vas, ogranek Leskovec; Ivan Zlak iz Skofje Loke v Ziri; Ignac Ogrin iz St. Ilija v Slovenskih goricah v Rogoško Slatino; Anton Petrovič iz Dolnje Lendave, ogranek Pince, v Dolno Lendavo; Franjo Pešvar iz Rakeka v Ziri; Ivan Stefan iz Dolnje Lendave k oddelku Planina pri Rakeku; Franjo Zurbil iz Cerkevne v oddelek Lož, ogranek Leskovec dolina; Anton Klančar iz Jesenja na Bled in Anton Kozoglav iz Gornje grada, ogranek Solčava, v St. Jurij ob Pečnici. Nadalje so premeščeni na lastno prošnjo predsedniki finančne kontrole Luka Matjašević iz Novega mesta v Sisk; Stanislav Stanjšič iz St. Vida nad Ljubljano v Ljubljano; Martin Skofljanc iz Gorenje vasi za starejšino oddelka St. Vid nad Ljubljano; Ivan Hrovat iz Rožarske Slatine za starejšino oddelka na Vransko; Andrej Vavpotič iz Vranskega v Maribor; Franjo Šabec iz Dev. Mar. v Polju v Ljubljano; Andrej Šket z Rakeka za starejšino oddelka Planina pri Rakeku ter dnevnika Ustislav Tokakov iz Maribora v Šalovce, ogranek Hodož, in Michael Kantorov iz Rakeka v Planino pri Rakeku.

— Matilda Sebenikarjeva — pisateljica Desimira. Dne 12. t. m. je umrla na Unco posestnica Marija Sebenikarjeva, roj. Tomšičeva, teta g. generala R. Maistra. Pokojnica je bila doma iz Trebnjega na Dolenjskem in je pod pseudonimom »Desimira« marljivo sodelovala v tržaški »Slovenici«, prvem ženskem glasilu, ki ga je urejala Marija Nadlišek-Bartolova. Pisala je stihove, priobčala v »Slovenici« več pesnitev, ponajveč balad. Bila je sotrudnica »Doma in Sveta« in objavila v tržaški »Edinosti« daljšo svojo povest »Vaški črednik«. Tudi pri »Zvončku« je delovala več let. Posebno vneta je bila za Družbo sv. Cirila in Metoda, in na njeno prizadevanje se je l. 1896 ustanovila podružnica za kraje Rakek, Cerkevna in Planina ter ji je bila aglina predsednica. Vrlo inteligentna, živahna in simpatična žena je bila med prvimi Slovenkami, ki so se uspešno udeleževale v javnem kulturnem in nacionalnem delovanju. Pokopana je bila danes na Unco. Blag ji spomin!

— Za udeležence spominke svečanosti ob 25letnici septembarskih žrtv v Ljubljani je dovoljena polovična voznina po železnicah od 16. do 19. septembra. Na obojni postaji se kupi celo vozno karto in zahteva mokri žig, ter se je odda v Ljubljani, ker velja za povratek. Potrdilo v udeležbi bo prejel vsak zunanji udeleženec ob povratku pri družbi sv. Cirila in Metoda, in sicer v nedeljo popoldne od 1. do 7. ure na glavnem kolodvoru zraven pomožne blazine pri izhodu, v ponedeljek in torek pa v CM pri-earni, Beethovnova ulica 2.

— Plače uradnikov po napredovanju. Finančni minister je izdal pooblastilo § 168. uradniškega zakona, napredujočega se na prejemke uradnikov po napredovanju. Uradniki po napredovanju ne dobivajo prejemkov šele čez leto dni, kakor se je to na večini krajiš kolonialno, češ, da uradniki ne dobivajo novih prejemkov po vsakem novem napredovanju. To sporno vprašanje je zdaj uredil finančni minister tako, da se nanaša dotična določba samo na prvo napredovanje tako, da dobivajo državni uradniki pri zadnjem napredovanju prejemke takoj prvega v mesecu.

— Raspisana služba. SUZOR v Zagrebu razpisuje natečaj za mesto načelnika kategorije B, položaja III. knjigovodske stroke. Prošnje je treba vložiti do 21. oktobra.

— Izlet Beograđanov na Čekoslovaško. Društvo za kulturno in gospodarsko akcijo v Beogradu priredi pod vodstvom predsednika prof. Vojislava Ivanovića izlet na Čekoslovaško, ki se ga udeležijo okrog 100 članov. V Pragi se bodo mudili izletniki teden dni, potem pa posetijo še Bratislavo, Brno, Plzen in Lazne Podedbrady. Izlet organizira Čekoslovaško-jugoslovenska liga v Pragi.

— Naloge naše izseljeniške službe. Izseljeniški komisarjat v Zagrebu se je t. dni preselil v novo poslopje in to priložilo je porabil predstojnik urada dr. Aranicki za daljšo izjavo o nalogah naše izseljeniške službe. Izseljeniški fond je prispeval za dom narodne zaštite, kjer ima zdaj izseljeniški komisarjat svoje prostore, in milijon Din. S pomočjo izseljeniškega fonda bo še letno urejen v Jelsi na otoku Hvaru dom za stare in onemogle izseljence. Več pozornosti bo treba posvetiti katastrofi naših selbin in izseljeniškim muzej. Izseljevanje iz naše države v Ameriko se krči. Lahko se je celo več izseljencev vrnilo, kakor jih

je odpotovalo v Ameriko. Pač je pa odšlo v Avstralijo 33 izseljencev več, v Francijo pa okrog 200. Izseljeniške oblasti bodo morale še bolj kakor doslej skrbeti, da se otroci naših izseljencev ne potujejo.

— Ribničani na prestolonaslednikov rojstni dan. Tudi pri nas smo deseti rojstni dan prestolonaslednika Petra prav lepo proslavili. Na predvečer so bile vse hiše v našem lepem trgu razsvetljene, nekatere prav lepo, posebno pa hiši našega g. župana Kljuna in trgovca g. Ončeka Raz vseh hiš so vihrale državne zastave tako, da je bil pogled po trgu prav lep, zato pa tudi nihče ni zamudil da bi si te peštre slike ne ogledal. Ob pol 21. ure je nastopila naša marljiva sokolska godba pod vodstvom brata Lesarja, obdana z lampiončiki in baklami ter napravila obhod po trgu, nato je imel na lekanar g. Ančič pred občinsko hišo lep patrijiččen govor, nakar je godba zaigrala še »Bože pravde«. 8./9. ob 8. uri je daroval g. dekan Skubic ob asistenti g. kaplanov in župni cerkvi mašo, katere se je udeležila šolska mladina, predstavniki uradov in mnogo drugega občinstva.

— Nov grob. Davi zgodaj jutraj je umrl v Ljubljani poštni kontrolor g. Miroslav Šubič, star 50 let. Pokojnega so sploščali in ljubili vsi, ki so ga poznali. Pogreb bo v soboto ob 16. v Resljeve ceste 12. Bodi mu lahka zemlja, težko prizadetim svojcem naše iskreno sožalje!

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo nestanovitno vreme. Vse kaže, da bomo imeli nekaj dni slabo vreme, ker je v Primorju že drugi dan deževno in je danes prignalo deževne oblake tudi k nam. Včeraj je nekoliko deževalo v Ljubljani in v Primorju, drugod je bilo pa še vedro. Najvišja temperatura je znašala v Skopju 28, v Splitu 26, v Sarajevu 25, v Zagrebu 24, v Mariboru in Beogradu 22,4, v Ljubljani 21,6. Davi je kazal barometer v Ljubljani 761,6, temperatura je znašala 13,7.

— Mlada pustolovka. Policija v Horgoši je aretirala včeraj 24letno zasebno uradnico Hermino Gita, ki se je izdajala za slušateljico filozofije in lagala, da zbira pripevke za bolne študente na Golniku. Samo v Senti in Stari Kanjiži je nabrala 9500 Din.

— Otroci zgor. V torek popoldne se je pripetila v vasi Duga gora blizu Duge Rese težka nesreča. Kmetu Milanu Kasuniču je pogrzel kozolec, v plamenih je pa našla strašno smrt tudi njegova štiriletna hčerka.

— V pijanosti ubil prijatelja. Iz Bania Luke poročajo o uboju ribiča Iva Zagondji. V gostilni je pil s svojimi prijatelji Tomomom Janjčkom. Ko sta se ga prijatelja malo nalezila, sta se sprla in strela. Med ruvanjem je Toman potegnil nož in zabodel prijatelja naravnost v srce, tako da je obležal na mestu mrtve.

— Chlorodont usna voda je močne koncentracije in divno osevežujočega okusa po melisi, steklenica Din 16.—, kakor tudi slovita Chlorodont zobna pasta. Poskus Vas bo prepričal.

— Pri motnjah prebave, želodčnih bolečinah, zgagi, slabosti, glavobolu, migljanju oči, razdraženih živcih, nespanju, oslabilosti, nevolji do dela povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica odprto čelo in olajša krvni obtok.

Iz Ljubljane

—lj Dijaški sejem je bil včeraj zaključen, eveda brez ceremonij, a ga omenjamo zaradi tega, ker ga morajo nekateri hošer nočeti prištevati med resne zadeve. Da ni le komedija, dokazuje že to, da je bil zadnje dni na sejmu stalno stražnik. Dijaki se sicer ne tepejo in tudi ne razgrajajo tako, da bi jih bilo treba krotiti s stražnikom, toda noben sejem ni tako enostaven zadeva. Najprej je bil sejem na parceli, kjer naj bi stal novinarski dom, pozneje so se pa dijaki preselili h križišču Gajove in Gledališke ulice. Če bi hoteli govoriti o poslovnih strani sejm, bi morali tudi omeniti, kako so je izkupile nekatere mamice, ki so kupile »špehe« zelo drago, doma so pa opazile, da polovica knjig manjka. Nekaj časa je tudi lepo cvetela pšenica nekaterim starejšim fantom, ki so pokupili poceni knjige od mlajših, naker so jih prodajali zelo drago. Po dobrih kupcih so se gostili v slašičarnah. V splošnem pa ni nihče obogaten na dijaškem sejmu. Malih goljufij pa ne bodo mogli odpraviti nikdar, dokler bo sejem organiziran na ta način.

—lj Proslava septembarskih dogodkov. Vsa društva iz Ljubljane in okolice vabimo, da se udeležijo proslavnih svečanosti v nedeljo v spomin septembarskih dogodkov. Po možnosti naj se proslave udeležijo korporativno. Če bi eno ali drugo društvo ne prelo pismenega obvestila, vabi akcijski odbor tem potom vsa cen. društva k udeležbi. Podozelska društva se opozarjajo, da je dovoljena posetnikom svečanosti polovična voznina. Udeležence kupi cel vozni listek, ki opremljen z mokrim žigom velja tudi za brezplačen povratek. Narodno žensko in ženske organizacije in društva naprošamo, da se udeležijo svečanosti v čim večjem številu v narodnih nošah. Zbirališče za povratek je v nedeljo ob 11. pred Narodnim domom. Akcijski odbor. — Rediteljski zbor za proslavo ptujskih dogodkov ima sejo jutri ob 18. v posvetovalnici mestnega magistrata. Vsi, ki bi bili voljni sodelovati pri

reditelstvu, so vabljeni na ta sestanek. Načelnik.

— Spominke ploščo bodo vidali Adamiči in Lundur v eteber, ki nosi obok med stolnico in škofijo. Ob etebro so nameravali najprej postaviti spomenik, ki bo stal na pokopališču. Zidari že delajo. Pod ploščo bo stebel obložen s kamnitimi ploščami.

— Takse na gledališke vstopnice. V smislu določb zakona Rdečega križa kraljevine Jugoslavije mora gledališka uprava obdavčiti vsako vstopnico od predstavi, ki se vrše od 17. do vključno 23. t. m. na korist Rdečega križa s 50 parami. O tem uprava vljudno obvešča občinstvo.

—lj Jutri otvoritvena predstava filmske sezone ZKD s monumentalnim filmom »Zadnji dnevi Pompejev« v svoji izdaji. Eno največjih filmskih del »Zadnji dnevi Pompejev« po istoimenskem, splošno znanem romanu bo predvajala ZKD kot prvi svoj program letošnje sezone. Ta film, ki je že kot nemi film »vzbudil splošno zanimanje, bo v zvočni izdaji, kjer pridejo do izraza vsi efekti, še bolj vplival na gledalce. Borbe gladiatorjev v prostorni areni, potres, izbrhi ognjenika Vezuva in propast evropskih mest, vse to so prizori, ki nam jih knjiga nikdar ne more tako nazorno predložiti kot film, zlasti pa še zvočni film. Zato smo prepričani, da si bo »Zadnje dnevi Pompejev« vsakdo rad ogledal. Predstave bodo v Elitnem kinu Matici jutri in v soboto ob 14. uri. Cene ostanejo enako nizke kot v pretekli sezoni, s čimer hoče ZKD doseči, da je posejanje njenih predstav omogočeno najširšim slojem.

— Urni tečaj Trgovskega društva »Merkur« Ljubljani. Trgovsko društvo »Merkur« namerava prirediti večerne urne tečaje, ki se bodo vršili ob delavnikih v času od 7. do 9. ure zvečer, za slovensko trgovsko korespondenco, knjigovodstvo, stenografijo slovensko in nemško, laški in nemški jezik. Tečaja za laščino in nemščino se bosta vršila v dveh oddelkih: a) za začetnike in b) kot višji nadaljevalni tečaj. Tečaje se odprvi pod pogojem, da se prijavi za posamezne predmete zadostno število udeležencev. Prijave v društveni pisarni od 9. do 12. ure popoldne in od 3. do 5. ure popoldne (Gregorčičeva ulica 27, prišlije, Trgovski dom). Ob sobotah popoldne ne uradujemo.

—lj Mestna zastavljavnica bo imela rodnidražbi februarja zastavljenih predmetov, in sicer za dragocenosti dne 6. oktobra, za efekte (perilo, preproge itd.) pa 12. oktobra 1. od 15. ure dalje v uradnem prostoru na Poljanski cesti št. 15.

—lj Gledališki abonement za sezono 1933-34 se sprejema še nadalje v blaginji Narodnega gledališča in dramskem gledališču. Vsi štirje letošnji abonementi dobijo predstave prihodnji teden od ponedeljka dalje.

—lj Kopališče SK Ilirije zatvorjeno. Zaradi slabega vremena se letošnja sezona v kopališču SK Ilirije z današnjim dnem zaključuje in kopališče zatvorijo. Uprava kopališča naproša občinstvo, da odnese do 20. t. m. obleko in druge predmete, ki jih je oddalo v šrambo in garderobi. Po tem dnevu uprava ne more več jamčiti za tuje predmete.

—lj Sola moderne pesne umetnosti Met Vidmarjeve (diplomirane v šoli Mary Wigman, Dresden) se prične 15. septembra. Vpisovanje vsak dan od 17. do 19. ure, Stari trg 19. I. nad.

—lj Pogreb Ivanke Pillerjeve bo danes ob 16.30 izpred mrtvaške veže pri Sv. Krištofu in ne ob 14.30, kakor je bilo zaradi tiskovne napake navedeno v današnjem »Jutru«.

—lj Esperanto je jezik, ki prodira med najširše sloje prebivalstva vsake države. V dobrih treh mesecih se ga lahko naučite, eveda če obiskujete esperanteki tečaj, ki se prične danes zvečer ob 8. v šoli na Grabnu na Cvojni cesti, po najlažji in najpraktičnejši metodi. Prva lekcija je poskusna in neobvezna. Vpis ob koncu ure.

—lj Brzoturnir »Ljubljanskega šahovskega kluba«. Jutri se bo vršil v kavarni Evro pi ob pol 8. zvečer običajni vsakomesečni brzoturnir za prvenstvo septembra. Prva tri mesta bodo tudi to pot nagajena s tremi lepimi knjigami, ki jih je klubu poklonila založba »Tiskovne zadruge«. Zato poziva odbor vse svoje članstvo, da se turnirja udeležijo v obilnem številu.

—lj Člani društva »Tabor«, ki se udeležijo pogrebov pokojnega Vladimirja Streklja, se zbirajo ob 16. pred realno gimnazijo v Vegovi ulici.

— Društvo »Tabor« vabi svoje članstvo in prijatelje, da se polnoštevilno udeležijo pogreba našega tragično preminulega ljubljanskega tovariša Vladimirja Streklja. Pogreb bo danes ob 5. pop. izpred hiše žalozi v Zvonarski ul. 15. Današnji članski sestanek odpade.

—lj Občni zbor SK Slavije bo v ponedeljek, 18. t. m. ob 20. uri v posebni sobi restavracije »Slo«. Odbor vabi članstvo k polnoštevilni udeležbi.

—lj Bluze, razno damsko perilo torbice in rokavice, najnovejše mode, dobite le pri trvdri Miloš Karličnik, Stari trg 57-1

Iz Celja

—c Dravi ob osemih priredi celjska »Socac« v svojih prostorih v Narodnem domu komemoracijo za bazoziške žrtve s predavanjem o Bazovici. Prilite v čim večjem številu!

—c Vsi lastniki konj, voz in bicikljev v okolici občini, ki so pripeljali svoja vozila k vojaškemu pregledu na Glazju, naj takoj dvignejo stočne vojaške liste v okolniškem občinskem uradu na Bregu pri Celju.

—c Plačilo davčine na šmarčnične tve. Vsi posestniki, ki imajo v svojih vinogradih ali na drugih zemljiščih v območju občine Celje - okolica zasajeno šmarnico, naj najpozneje do srede 20. t. m. prijavijo občinskemu uradu na Bregu število šmarčnih trev in plačajo predpisano banoinsko davčino, ki znaša 15 par za vsak trs šmarnice. Ontm, ki ne bi hoteli podati prijave, se bo odmerila davčina na podlagi uradnih polzvedb z 10 odstotnim pribitkom in se bo izterjala s samoumni obrestmi na stroške posameznika.

—c Izgubljeno in najdeno. Dne 11. t. m. je bil v Celju izgubljen 3500 Din vreden objekt fotografirskega aparata znamke »Voigtlander« št. 223.644, 12. t. m. pa je bil v mestu izgubljen okrog 150 Din vreden zlat, okrogel obsek s tremi svetlojedičnimi kamni. V torek 12. t. m. sta bila v postnem poslopu v Celju najdena dva zavitka s 1 m svile in klobčičem sukanca.

— Težka izbira.

— Možiček, svetuj mi, katerega otroka naj vzamem danes na izprehod, da se bo ujemal z mojim kožuhom?

Borba rudarjev za Delavske zbornice

Rudarsko delavstvo mora svoje strokovne organizacije razširiti tudi na jug naše države

Trbovlje, 13. septembra.

Volilna borba za volitve v delavske zbornice se je v rudarskih revirjih že pričela. Sicer se vrši zaenkrat agitacija še samo od moža do moža, toda strokovne organizacije rudarjev, ki imajo dober zaupniški stroj, vedo iz izkušnje, da je osebna agitacija zaupnikov najuspešnejša volilna agitacijska metoda organizacij. Prav za prav pa voditeljem strokovnih organizacij rudarjev zaenkrat ne preostaja drugega, ker so izredni ukrepi o omejitvi sestankov in zborovanj še vedno v veljavi.

Obžalovati je le dejstvo, da voditelji posameznih strokovnih skupin niso ničesar storili, da bi se skušala ustvariti podlaga za enoten nastop vseh v Delavski zbornici registriranih rudarskih delavskih strokovnih organizacij. Položaj rudarskega delavstva je danes tako težak in beda med delovnim ljudstvom v revirjih tako velika, da bi morali strokovni voditelji pozabiti na medsebojne razprtije in načelne razlike posameznih rudarskih strokovnih organizacij ter se nemudoma združiti v enotno fronto vsega delovnega ljudstva v rudarskih revirjih.

Danes, ko se povsod probuja narodna zavest, ko se združujejo stanovi v samobrambnih akcijah za svoj obstanek, bi morali tudi voditelji našega rudarskega delavstva voditi širokogrudnejšo strokovno politiko. Ustvariti bi si morali enoten strokovni rudarski akcijski forum, ki bi ne bila le najvišja rudarska strokovna instanca vsega rudarskega delavstva v dravski banovini, marveč bi razširila svoje delovanje na vsi državo in bi tako zastopala interese rudarskega delavstva vse Jugoslavije. Ta strokovni akcijski odbor bi potem takem prišel strokovno organizirati rudarsko delavstvo širom naše države, tako da bi postala prava zveza rudarskega delavstva Jugoslavije. Sicer se večina naših rudarskih strokovnih organizacij naziva jugoslovanška, vendar se pa delokrog teh organizacij razprostira samo na teritoriju naše ožje domovine; so torej samo na papirju jugoslovanške, ker v ostalih banovinah naše države ne delujejo.

Prilike, ki vladajo v posameznih rudnikih na jugu naše države, so take, da je nujno potrebno, da se tam zaposleno rudarsko delavstvo socialno in gospodarsko zaščiti. Prav te dni smo slišali o strašnih primerih izkoriščanja ubogega rudarskega delavstva v rudniku Jerando v raškem srezu v zetski banovini. V tem rudniku je bilo zaposlenih okrog 600 rudarjev, ki so bili brez življenjskih sredstev, ker jim je rudarsko podjetje že dolge mesece dolgovalo skromne zaslužke, naposled pa jim je dalo razdeliti komaj

100 hlebov kruha. Zato je prišlo do silnega razburjenja ubogih sestradanih rudarjev in njihovih družin. Izkoriščanje rudarskih trpinov je bilo tako gorostasno, da ubogo delavstvo ni moglo oblastem, ki so končno uvedle preiskavo, vsega dopovedati in je preiskava dognala še vse strašnejše primere izkoriščanja. Živež, ki so ga ti ubogi izkoriščanci bili prisiljeni jemati iz rudniških konzumov in skladišč, je bil veliko dražji, nego živila v okoljskih privatnih prodajalnah, po kakovosti pa vse graje vredne. Večina rudarjev je že obolela, mnogo je jetičnikov, ki so zapisani smrti, ker ne morejo pričakovati pomoči od nikoder, saj jih podjetnik, ki živi v Beogradu, ni dal niti socialno zavarovati. Sploh so garali kot brezpravna raja brez najmanjših pravic do dostojnega, človeku primernega življenja. — Sedaj so ta rudnik kratkoma zaprli!

Jasno je, da so take razmere mogoče le v krajih, kjer ni rudarskih strokovnih organizacij, ki bi regulirale vse delovne in medzne odnose med delodajalcem in delojemalcem. Strokovne organizacije so one, ki morajo rudarske podjetnike tudi na jugu naše države prisiliti, da bodo spoštovali obstoječe socialne zakone ter z njimi nudili socialno zaščito svojemu delavstvu. Zakoni morajo biti za vse državljane enaki, tako za podjetnike, kakor za delavce, pa bodisi Srbe, Hrvate ali Slovence, ker smo vsi Jugoslovani, za katere veljajo enake pravice in enake dolžnosti.

Zato čakajo bodoče naše Delavske zbornice še težke naloge. Treba bo usmeriti strokovno delovanje proti jugu naše države, kjer je delavstvo, osebno pa rudarsko, še strokovno neorganizirano. Treba bo v vseh rudnikih v južnih banovinah ustanoviti rudarske strokovne organizacije, ki bodo odpravljale socialne krivice ter regulirale socialne, delovne in medzne razmere v tamkajšnjih rudnikih, kajti v rudnikih na jugu naše države bodo našle delavske strokovne organizacije dovolj prilike za hvalno socialno delo, ki se mora izvršiti, če rudarsko delavstvo dravske banovine noče, da bi se podjetniške metode z juga znale sčasoma vgnezditi tudi v rudnikih dravske banovine. Upamo, da bodo naše rudarske strokovne organizacije še pravočasno spoznale nevarnost in da se bodo združene borile za čim prejšnji socialni in gospodarski podvig rudarskega proletarijata na jugu naše države, s čimer bo nastopilo tudi olajšanje težkih razmer v naših rudnikih, ki z rudniki na jugu prav težko tekmujejo zaradi nižjih produkcijskih stroškov, ki so posledica nesocialnega ravnanja z ubogim rudarskim delavstvom na jugu, kakor smo ga zgoraj opisali. — Če bodo naše rudarske strokovne organizacije znale dvigniti strokovni pokret tudi na jugu naše države, potem se bodo lahko s ponosom nazivale jugoslovenske.

ob 10. uri dopoldne spopetne na igrišču SK Amaterja z domačim SK Amaterjem, ki bo tokrat nastopil v popolnoma prenovljeni formi. Tekma bo jako zanimiva, ker je SK Planinec prvovrsten vojaški klub, saj je znano, da je porazil še celjske Atletike, SK Celje in druge odlične klube.

— V predtekmi nastopila rezerva SK Amaterja in kombinirano moštvo SK Rudarja iz Hrastnika.

— Vest o strahotni letalski nesreči v Ljubljani je pretresla tudi trboveljsko prebivalstvo, ki sostrujuje z težko prizadetimi rodbinami nesrečnih žrtv. Prva vest o strašni nesreči je dospela v Trbovlje telefončno okrog 9. ure zjutraj, o podrobnostih katastrofe pa je prebivalstvo znalo šele popoldne ob 15. uri iz »Slovenskega Naroda«, za katerega so se ljudje kar pullili in ga je bilo še premalo, daširavno za je došlo za kolportažo 50 več, kakor običajno.

— Samoupravne doklade za l. 1933. Kr. banska uprava dravske banovine je odobrila samoupravne doklade na državne davke za leto 1933 med drugim tudi za občino Trbovlje in sicer znaša banovinska doklada 60%, občinska doklada 100% in cestne doklade 15%.

Iz Trebnjega

— Pliknik. Prihodnjo nedeljo priredi tukajšnji krajevni odbor »Kрке« na vrtu gostilne Tomašiča v Trebnjem piknik, h kateremu vabi članstvo in prijatelje Krkega pokreta. Zlasti so »abljani izletniki iz Ljubljane in od drugod, ki imajo z nedeljskim izletniškim vlakom polovično vozno ceno in udobno zvezo. Po prihodu izletniškega vlaka bo večji izlet v okolico, popoldne pa bo prirejena zabava na Krkinem pikniku pri Tomšiču. Prireditve se udeležijo tudi skupina balincarjev z Vika pri Ljubljani, ki bodo ta dan odigrali tekmo s Trebanci. Zato obeta biti prihodnja nedelja prav živahna in vabimo vse, da nas posetijo.

— Volitve. Iz razpisne deske občine je razvidno, da so volitve za našo občino razpisane za nedeljo 15. oktobra. Volilni izmenik je razgrnjen pri občini na vpogled.

— Občina Trebnje ostane po novi uredbi občine neizpremenjena in obsega vse dosedanje ozemlje občine Trebnje. Sosedna občina Velika Loka je pa dobila še bivošo občino Prapreče, občina Dobričice pa vas Podlipo iz občine Ajdovec.

Iz Trbovelj

— Praznovanje pri rudniku v II. polovici meseca septembra: Rudarsko delavstvo je pričakovalo, da bo delalo v septembru vsaj toliko dni, kakor v avgustu, v oglede dejstvu, da se bliža zima in da je lani v septembru delalo že 16 dni. Sedaj pa je razglašeno, da bo rudnik obratoval v II. polovici meseca septembra le 6 dni, dočim se bo praznovalo skupno z obema nedeljama 9 dni. Tako znaša skupno število delovnih dni v septembru samo 13, dočim se je že avgusta obratovalo 14 dni. — Položaj v rudarskih revirjih se potem takem proti pričakovanju slabša, dasiravno se je pričakovalo, da se bo z nastopom hladnejšega vremena v rudnikih rednejše obratovalo.

— Razdelitev moke. Včeraj so prevzali moko v staro Glazuto, kjer se bo prihodnje dni med rudarsko delavstvo razdelila. Kakor znano, je banska uprava pred tedni nakazala za rudarsko delavstvo 1 vagon pšenice in 1 vagon koruze, ki jo je županstvo dalo zmleti v zagorskem mlinu. Ta moka bo razdeljena med delavstvo po istem ključu, kakor zadnjič. Kdaj se bo delila, bomo še poročali.

— Naše poročilo o Ciril Metodovi skupščini v Ptujju 10. t. m. popravljamo v toliko, da je na omenjeni skupščini zastopal g. prof. Aplenc ljubljansko sekcijo Jugoslovankega profsorskega društva in ne akademski omladine.

— Nogometne tekme v nedeljo. V nedeljo 17. t. m. bo gostoval v Trbovljah znani ljubljanski vojaški klub SK Planinec, ki se rekrutira iz samih boljših igralcev — članov večjih klubov, ki so točamo pri vojaki v Ljubljani. SK Planinec se

Zvočni kino IDEAL

Danes poje slavni ruski basist in svetovno znani umetnik

Fjodor Šaljapin

v veličastnem filmu po znamenitem Cervantesovem romanu

Don Quichotte

Danes neprekinjeno zadnjikrat! Predstave ob 4., 7. in 9. uri zvečer.

Zanesljivo sredstvo.

— Ne vem, kako bi spravil na oni svet junaka svoje drame.
— Predčitatelj mu svojo dramo.

A. D. Emmerly

170

Dve siroti

Roman

Poročnik se ni mogel otresti mučnega občutka, ki mu je prešinil srce pri misli, da nesrečne žene prepevajo in se vesele v trenutku, ko jim preti smrtna nevarnost.

Kar mu je šinila v glavo nova misel. Henrika — tako je nazival Marjano — bi mu mogla pomagati v tem groznem položaju.

Poznal je silo in pogum tega dekleta.

Imel je že priliko oceniti odločnost, s kakršno je sprejela usodo izgnanke. In sklenil je obvestiti jo o preteči nevarnosti ter zahtevati od nje svečano obljubo, da bo vpregla ves svoj vpliv, da ohrani njene družice mirno kri.

Ko je prišel mornar, ki mu je bilo naročeno privedi Marjano, v medkrov in odprl vrata skupne spalnice, so planile vse izgnanke pokonci misleč, da se lahko zopet vrnejo na krov.

Toda mornar jih je zadržal, rekoč: — Henrika Gerardova!

— Tu sem, — je odgovorila Marjano.

— Poveljnik vas čaka na krovu.

Poročnik jo je res pričakoval. Še predno jo je mogel ogovoriti, ga je Marjano vprašala:

— Klicali ste me, gospod poročnik, kaj bi radi?

Toda ta čas je bila že opazila nevarničen izraz poročnikovega obraza. Bil je tako blede, da se je silno ustrašila.

Poročnik jo je prijel za roko in jo odvedel na konec ladje. In tu ji je dejal ves razburjen:

— Poklical sem vas, da vam sporočim važno novico. Hočem, da jo izveste iz mojih ust predno pride do vas v zmešnjavi, ki more nastati vsak hip.

— Za kaj pa gre? — je vprašala Marjano.

— Gre za najstrašnejšo nesrečo, kar jih more zadeti mornarje na širnem morju, daleč od suhe zemlje in ladij, ki bi jim mogle prispeti na pomoč...

— Bože moj!... Prestrašili ste me!

— Treba je na vsak način poskrbeti, da vaše nesrečne družice ne zvedo, kar vam hočem povedati, vsaj do tlej ne, dokler ne bodo morale priti sem na krov... Jaz, častniki in moštvo, vsi bomo namreč morali ohraniti mirno kri, da preprečimo nepopravljive neizgovorne...

Bojim se obupnih kričev, izrazov strahu in groze, ki bi mogli prekriti vse prizadevanje mojih mornarjev. Preprečiti pa hočem tudi vse nepremišljene korake, ki bi jih utegnil storiti kdo v strahu pred pretečo katastrofo... V ladji je zapel rdeči petelin!...

Marjano je zadržala; toda niti besedica, niti krič ji ni ušel iz ust. Stala je nepremično in gledala poročnika v nemli grozi.

Toda vse to je trajalo samo nekaj sekund. Marjano se je hitro zavedla in postala je zopet energična, pripravljena na vse preizkušnje.

Poročnik je opazil to nenadno izpremembo; in nadaljeval je tudi s trdnim glasom:

— Vsega vam še nisem povedal... Požar, ki požira ladjo, bi nam v drugačnih okoliščinah ne branil spustiti čolne na morje in lotiti se običajnih rešilnih del, čeprav bi ne bilo nobenega upanja na obrzdanje divjega elementa... Toda na ladji imamo natovoren smodnik in zadostuje en sam plamenček, ena sama iskra, pa nastane eksplozija... Razumete zdaj, da visimo med življenjem in smrtjo in da je treba napeti vse sile in ves pogum.

— Razumem, — je odgovorila Marjano.

— Razumem tudi, da se bojim obupa in groze teh nesrečnic. Nekdo, ki ima vpliv na nje, bi jim moral prikriti resnico o preteči nam katastrofi...

Važno je pridobiti na času...

— To prevzamem jaz, — je odgovorila Marjano mirno. — Storit hočem

vse, da ostanejo te nesrečnice mirne. Prikrivala jim bom grozno resnico, dokler se bo dalo... Ko pa napoči odločen trenutek, ko bo treba, da zvedo vsi na ladji za pretečo nevarnost, storim svojo dolžnost do konca... Potrudila se bom in pokazala svojim družicam primer poguma, odločnosti; in upam, da se mi bo z božjo pomočjo to posrečilo...

— No, le hitro na delo! — je vzkliknil poročnik in krepko stisnil Marjano roko. — Bog nama daj srečo obema!

In dočim je hitel poročnik tja, kjer je ogenj še vedno lizal ladjo, se je Marjano vrnila v medkrov.

XVIII.

Izgnanke so nestrpno pričakovale Marjano, ker so vedele, da jo je klical poveljnik k sebi.

Komaj je vstopila, so jo obkolile in obsule z vprašanji.

— Povej nam vendar, kaj so hoteli od tebe...

— Zakaj so prekinili naš izprehod po krovu?

— Kaj ti je povedal poveljnik?

— Kako dolgo bomo še na morju?

— Takoj vam odgovorim na vsa vprašanja, — je dejala Marjano na videz mirno. — Poveljniku se je zdelo potrebno prekiniti naš običajni izprehod po krovu, ker bo posadka skoraj ves dan težko delala in mora ostati krov prazen...

Izgnanke njenim besedam niso verjele.

— Zagotavljam vas, da vam bo prostost vrnjena, čim bodo ta dela končana. — Vprašujete me tudi, ali bomo kmalu v New Orleansu... Da, kmalu... če nas ne zadene nobena nesreča...

— Kakšna nevarnost bi nam pa mogla pretiti?

— Upam, da ne bo nič hudega, toda mar ne veste, da nas lahko zasači vihar ali presenečni požar...

— Požar? — je vzkliknilo več izgnank prestrašeno.

— Da, požar! — je odgovorila Marjano na videz čisto mirno. — Toda požar na ladji postane grozna katastrofa le tedaj, če izgube potniki glave in skušajo uiti nevarnosti, pri tem pa ovirajo rešilna dela posadke...

Nekoč sem slišala pripovedovati o dveh ladjah, ki ju je bil objel požar... Prvo je uničil popolnoma. Noben potnik se ni rešil.

Nepopisna groza je bila obšla v odločilnem trenutku vse, in hoteli uiti besnečemu elementu, so naglo poskakali v čolne brez hrane, brez vodnikov, ne da bi znali veslati, gluhi za klice nesrečnih sopotnikov, zapuščenih na ladij.

Strašno smrt so našli vsi, eni sredi besnečega požara, drugi sredi vse požirajočih valov.

— Da, — se je oglasila ena izmed Marjaninih družic, — požar na ladji je katastrofa, ki je ne more ustaviti nobena sila na svetu. To pomeni neizogibno smrt za vse.

— Nikakor ne! — je odgovorila Marjano. — Govorila sem o dveh ladjah. Drugo je rešila hladnokrvnost in odločnost potnikov. Kakor naša je tudi tista ladja peljala na Louisiano izgnanke. Na ladji je izbruhnil požar in vendar so se vsi rešili.

— Rešili! — so vzkliknile presenečene izgnanke.

— Da, rešili, kajti med izgnankami je bila ena, ki jo je bila privedla na pravo pot predstojnica Salpetriere sestra Genovefa.

Zaupajmo v rešitev! — je zaklicala ta spokornica svojim družicam, — in ta čas, ko si posadka na vse načine prizadeva rešiti nas, prosimo boga, da nas reši ali pa da reši vsaj naše duše. Če že moramo umreti.

In ker so bile pogumne in mirne, so ušle smrti. No, če bi zadela taka nesreča nas — kaj bi storile?

— Kar so storile junaške žene na drugi ladji! — je vzkliknila ena izmed izgnank.

— Ali bi bile dovolj pogumne, ali bi mogle ohraniti mirno kri? — je vprašala Marjano.

600 policistov išče zločinca

V Angliji se je pojavil zločinski satir, ki mu oblasti ne morejo do živga

Angleška policija vneto in vztrajno išče satira iz Altershota, ki že več tednov ograža turiste v tem izletniškem kraju. Gozdovi v okolici, kjer so našli izletniki preje mirno, prijetno zavetišče, so zdaj kraj strahu in groze. Čeprav so zadnje čase poslali policiji na pomoč tudi vojaštvo, je vse prizadevanje varnostnih organov zaman. 600 policistov in vojakov je preiskalo gozdove in vso okolico, toda satira iz Altershota niso mogli najti.

Med iskanjem policije si je pa izbral predrzni satir že zopet novo žrtev. Napada skoraj izključno samo ženske, ki se izprehajajo po gozdovih v okolici Altershota. Gre najbrž za bolnega človeka, ki svoje žrtve napade in tekoče rani. Doslej so vsako njegovo žrtev še pravočasno prepeljali v bolnico in ji rešili življenje. V četrtem primeru je pa satir svojo žrtev najbrž ubil. Gre za 19-letno uradnico Heleno Knightovo, ki je nekega dne brez sledu izginila. Policija domneva, da je padlo deklet v roke zločinskemu satiru.

Heleno Knightovo je bivala s svojimi starši v Farenhamu. Usodnega dne, ko so jo pogrešili, je odšla zvečer v Altershot, kjer je imela sestanek z nekim fantom. Namenjena sta bila v kino, toda fant jo je zaman čakal. Slednjič je sklenil napotiti se k njenim staršem in pozvedeti, zakaj Helena ni prišla na sestanek. V svoje nemalo presenečenje je

pa zvedel, da je odšla Helena z doma pravočasno. Ker je bila že vsa okolica pod vtisom prvega satirovega zločina, so se Helenini starši in fant takoj obrnili na policijo s prošnjo, naj jim pomaga iskati Heleno. Toda vse prizadevanje policije in vojaštva je ostalo zaman. V grmovju so sicer našli raztrgano nogavico, ki jo je baie nosila Helena Knightova, našli so tudi raztrgano jopico, a to je bilo vse. Najti niso mogli nič drugega, kar bi kazalo na umor in pomagalo policiji izslediti zločinca. Vse kaže, da jo je satir umoril. Ker pa satir ni umoril še nobene svoje žrtve, ni izključeno, da tudi Heleno ni umoril, temveč da jo je samo težko ranil in da je šele pozneje umrla.

Kljub brezuspešnemu zasledovanju je pa policija vendar deloma informirana o satiru. Od nekega turista je namreč dobila fotografijo, ki bo najbrž njegova. Zločinca so še pred zločini videli v majhnem avtomobilu in po mnenju oblasti se izmika roki pravice baš v tem avtomobilu. Druge doslej še tajne indicije pričajo, da je satir iz Altershota sin uglednih staršev. Čujejo se tudi glasovi, da gre za dvojno življenje, kakor ga žive često seksualno-patološki zločinci. Zato je tudi krenila policijska preiskava v drugo smer in oblasti trdno upajo, da se jim bo končno posrečilo zagoneznega zločinca izslediti.

Hotel na kolesih

Pravi hotel na kolesih je luksuzni vlak, ki so ga uvedle letos angleške železnice. Vlak je namenjen družabnim izletom po Angliji, ki trajajo teden dni in so omejeni samo na noč. Izletniki se prebude jutraj vedno v slikoviti krajini, kjer se potem vozijo z avtomobil ali pa z ladjami na izlete, za kar jim ni treba posebej plačati, ker so stroški za vožnjo vračunani že v skupnih prevoznih stroških. Tak izletniški vlak ima šest spalnih vagonov najmodernejših konstrukcije tudi za najbolj razvijane ljudi, kopalne s prhami, široke s preprogami pogrnjene hodnike, udobne mostičke med poedinimi vagoni, prvovrstno restavracijo, bar, buffet, čitalnico in pisarno z rezerviranimi prostori za vsakega potnika, družabni saloni s kinom, gramofoni in radiom, igralnico, damski salon, brivski in manikirski oddelki ter oddelki za negovanje lepote.

Kuhinja tega vlaka je opremljena z najmodernejšo in najhitrejšo posodo in jedilnim orodjem. Zajutrak lahko dobe potniki kar v postelji. Ves vlak ima 14 vagonov in v njem so zaposleni višji kuhar, številno kuhinjsko osebje, 10 natakarjev in 10 sobaric. V vlaku je poseben poštni, brzajavni in telefonski urad, vlak ima svoj poseben dopisni papir in svoje posebne poštne znamke. Skoro vsak dan so v vlaku plesne in družabne zabave ter kabaretni in kino predstave za potnike. Vlak je prevozil že 2.000 milj in vozilo se je z njim 180 potnikov, ki so bili za to novost na angleških železnicah silno navdušeni.

Zgodovina

demanta Golconde

Nedavno je kupil bivši nadvojvoda Jožef na dražbi v Angliji za 30.000 funtov slavn demant »Golconde«, ki pa pride kmalu zopet na dražbo v Londonu. Zgodovina tega nesrečnega demanta je zelo zanimiva. Našli so ga v Indiji južno od Haiderabada, kjer so bila v okolici bivše trdnjave Golconde demantna polja. V 16. stoletju so prihajali tja kupci iz Anglije in Holandske in kupovali so najdene demante, spravljene v kmezihih zakladnicah Hinduskim delavcem, ki je našel nekoč ogromen demant, težak 70 karatov, ga je pa hotel obdržati

in skril ga je med skale. Ni ga pa mogel odnesti z demantnih polj, ker je vsak dan pred odhodom preiskala delavce oborožena straža.

Pozneje je zaupal svojo tajno nekega paznika, ki mu je obljubil pomagati, za kar naj bi dobil polovico vrednosti velikega demanta. Čim je pa demant zagledal, je sklenil delavca umoriti, da bi mu z njim ne bilo treba deliti bogatega izkupčka za demant. Delavca so našli mrtvega blizu demantnega polja, toda nihče ni razmišljal, kakšno je ozadje umora. Šele pozneje je policija osumila dotičnega paznika in ga aretirala v trenutku, ko se je hotel odpeljati z ladjo v Anglijo.

Paznik je pri aretaciji demant pogotil. Kmalu je pa umrl. Njegova smrt je bila sumljiva in zato so njegovo truplo obducirali. Zdravnik je res našel v paznikovem želodcu demant. Odpeljal ga je v London in ga prodal bogatemu bankirju Henry Meicollu. Ta ga je dal vdelati v diadem, ki ga je podaril svoji ljubljeni plesalki. Plesalka se je pa kmalu odpeljala v Indijo, a je med vožnjo nenadoma umrla, obenem so pa izginili vsi sledovi za demantom. Šele l. 1849. ga je ponudil neki francoski emigrant na prodaj bogatemu angleškemu lordu, ki se mu je pa zdel mož sumljiv in opozoril je nanj policijo. Po dolgem poth je prišel demant v roke amsterdamskemu draguljarju, ki ga je prodal l. 1870. cesarju Francu Jožetu. Od takrat je bil demant Colconde v rokah Habsburžanov in šele zdaj je dobil drugega lastnika.

Diplomacija

na rivijeri

O nedavnem sestanku avstrijskega kancelarja dr. Dollfusa z Mussolinijem v Riccionu so priobčili inozemski listi kratko poročilo, ki je bilo v njem rečeno, da se oba državna strinjata v naziranju glede položaja v Srednji Evropi. Zanimivo je pa, kako sta se Dollfuss in Mussolini sestala. Dollfuss je izstopil na letališču v Rimini in takoj je odšel v bližnji Riccione, kjer se je baš mudil s svojo družino Mussolini. Ob 8. zvečer sta se srečala v Grand-hotelu predstavnika obeh držav v navzočnosti avstrijskega poslanika v Rimu Suvicha. Pogovor je trajal poldruge uro,

potem je pa sledil skupen obed. Naslednjega dne je začel kancelar Dollfuss kot dober krščanski demokrat delo z mašo, po nji je imel razgovor s poslanikom Suvichem, popoldne je pa šel na sprehod v nadi, da sreča Mussolinija.

Pritiskala je silna vročina in ker Dollfuss ni imel s seboj kopalnih hlač, je odložil suknjič in čepico ter prišel po pesku do čolnov, kjer so mu povedali, da se koplje v bližini Mussolini. In res ga je kmalu zagledal že dobra dva kilometra od obale, kako plava v klasičnem crawlu. Nani so pazili motorni čolni, polni policistov. Srečanje na vodi je bilo prisrčno in kratko. Italijanski diktator je prošil avstrijskega kancelarja, naj se preseli na njegovo jahto, sam je pa plaval naprej, da odpravi svoj vsakdanji plavalni rekord. Kmalu je tudi on prilezel iz vode ves moker in utrujen ter odjadral z jahto na širno morje, kjer je nekaj časa manevriral, potem se je pa vrnil navdušeno pozdravljen na suho.

Ko je priplul k obali, je skočil v vodo tako, da je obrizgal Dollfussa in njegove spremljevalce. Občinstvo mu je navdušeno ploskalo. In državnik sta odšla, eden brez čepice, drugi v plavalnih hlačkah, po obali v spremstvu policistov, ki so bili tudi samo v plavalnih hlačkah. Po zakuski je razkazal Mussolini svojemu gostu grad Malatesta in delj časa sta se mudila v sobi, kjer sta bila z bodalom prebodena Paolo in Francesca. Po avtomobilskem izletu sta znova odjadrala na morje, kjer je Mussolini pokazal svojemu gostu in navdušeni množici, kako dobro je podkovan v sportu.

Iz Metlike

— Dela na klančih pri Verjerju v Podzemlju bodo že najbrž v štirinajstih dneh končana. Na Verjerju bomo tako pridobili prav lepo stavbno točko, na katero se bodo gotovo mnogi zanimali. Ako pristajemo k tem delom še dela v našem pravoslavnem župniku, smo letos v postopku javnih del pridobiti vsaj nekaj, kar je gotovo velika zasluga našega banovskega svetnika g. Martina Bajuka.

— Čestna dela v Žumberku. Nedavno je dravska banovina odobrila nov kredit v znesku 80.000 Din za dograditve nove občinske ceste, ki jo grade že delj časa in ki vodi od Radatovčev do državne ceste Metlika - Novo mesto. Nova cesta je zelo važna za ves zahodni del Žumberka. Sedaj se trudijo, da bi cesta, ki je izdelana od Budinjaka do Gradca na zahodni meji Žumberka, bila spojena z vasjo Sv. Jana. Tako bi bil zvezan en del Žumberka z drugim. Poleg tega bi bilo tudi potrebno urediti sedanjo občinsko cesto od Radatovčev do Sošice in od Sošice do Kalja. Ko bodo v našem Žumberku urejene vse ceste, bi se prav lahko razvila gozdna industrija, ker so v teh krajih ogromni, prastari bukovi gozdovi.

— Velika škoda po neurju v Žumberku. Zadnje veliko neurje je povzročilo ogromno škodo tudi v spodnjih krajih Žumberka. Od Metlike do Kostanjeveca je pobila toča. Najbolj so prizadeti kraji v občini Sošice in sicer vas Kašt, kjer je toča došla uničila vinograde, v Ostrcu, Kostanjevcu in Prekrižu pa je uničila ves pridel, ki je bil na polju, zlasti koruzo in proso, občutno pa so poškodovani tudi vinogradi. Ker so ti kraji zelo strošastni, jih ta nesreča sila skoraj na beraško palico. Trudijo se, da bi Žumberčanom, ki jih je prizadelo neurje, bil oproščen davek za tekoče leto in da bi čimprej dobili pomoč, ki so je res potrebni.

— Pomankljive šoleke razmere. Draščič so ena najlepših vasic našega sreza, njihova šola pa je precej pomankljiva in ne more več odgovarjati zahtevam sodobnega šolstva. Tudi imajo eno edino učno moč, kljub temu, da je njihova šola dvo-razrednica in torej mora pouk trpeti na škodo šolske dece in učitelja samega, ki je z delom preobremenjen, pa ne more posevati potrebne pozornosti tudi drugim izvenšolskim pojavom, za katere je na deželni predsmek poklican učitelj. Upamo, da se bodo razmere pravočasno zboljšale.

— Sadjarski tečaj, ki jih priredi ljubljansko društvo »Bela Krajina« se bodo vršili v našem srezu v Lokvici 16., v Radovčih 17., v Draščih 18., v Božakovem 19., v Metliki 20. in v Podzemlju 21. septembra tako, da bo na določen dan zvečer teoretičen pouk, drugi dan jutraj pa praktično delo. Tečaj je podprla banaska uprava, vodil pa jih bo sadjarski nadzornik g. Strekelj.

Miroslav Šubic

poštni kontrolor

danes 14. t. m. ob 4. uri zjutraj, previden s tolažili sv. vere, po kratkem trpljenju, v 51. letu mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega bo v soboto, dne 16. septembra 1933 ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Resljeva cesta št. 12, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 14. septembra 1933.

Zalujoča soproga ANGELA in tačča ANA KLINEC — ter ostalo sorodstvo.

Mestni pogrebni zavod Občina Ljubljana

SLUŽBE

GOSPODIČNA
starejša, z lastnim pohištvom, želi maše gospodinje pri bolj-šem gospodu. Govori nemško, slovensko, in hrvaško. — Dopise pod »Varčna gospodinja 3634« na upravo »Slovenskega Naroda«.

NATAKARIO
sprejme gostilna »Hausenbichler« v Zalcu. 3622

NEDREMILNINE

TRI POSESTVA
od 10- do 20 orolov, z vsem premičnim in nepremičnim inventarjem naprodaj od 80- do 150 tisoč dinarjev. In hiša, priprava za trgovca, naprodaj za 70.000 Din. — Več pismeno. — E. J. Stumpf, Slovenske Kojnice. 3632

RESTAVRACIJO
v Sokolskem domu v Slovenj-gradu oddamo v najem. 3623

ZIVALI

JAZBECAR-BRAK
1 leto star, naprodaj. — Rus, Grosuplje 3629

POUK

FRANCOSČINO, NEMŠČINO
poučuje diplomirana učiteljica Jezikov. Pomožni pouk učencem (-kam) vsch razredov (8ol) — Naslov v upravi »Slovenskega Naroda«. 3618

PRODAM

MOČAN KLAVIR
zelo dobro ohranjen, proti gotovini Din 4400.- naprodaj. — Cerkvena ulica 21/L, vrata 13. 3635

KONTOKORENT 100.000 DIN
pri Zadrugi gospodarski banki, Maribor prodam proti gotovini. — Martin, hotel »Orel«, Maribor. 3630

VRTEGA ZELJA
večja množina naprodaj; dostavi se na dom. — A. Trškan, Streliška ulica 33. 3639

SPALNICA
malo rabljena, iz mehkega lesa, ugodno naprodaj. — Naslov v upravi »Slov. Naroda« 3637

STANOVANJA

DIJASKO SOBO
oddam. — Naslov v upravi »Slov. Naroda«. 3636

V palači

Grafiki se odda

eno 4 sobno komfortno stanovanje, centralna kurjava, kopalnica, plin itd.

dva trgovska lokala s stranskimi prostori. Poizve se: uprava palače Grafike, IV. nadstr., Masarykova cesta 14. 3648

RAZNO

ABONENTE OPOZARJAMO
na dobro in ceneno hrano v restavraciji »Pod Skalco«, Ljubljana, Mestni trg 11. — Ciglič. 3633

SPALNICE
moderne iz orehove korenine, mehke pleskane in kuhinjske opreme dobili najceneje pri — Andlovic, Ljubljana, Komen-skega ulica 34. 62/L

Medna konfekcija
Najboljši nakup

A. PRESKER, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 14 11/T

LA SVJEŽE SLJIVE STOLNE
kg Din 3.-, kruške Din 3.-, košarice 40 kg, franko kupčeva stanica razširja brzovozom — G. Drechsler, Tuzla. 3631

SLAMO
v škopnikih dobavlja — Soper, Hrastnik. 3624

VSE KAR POTREBUJETE
oglašujte v »Slov. Narodu«. Beseda je Din 0.50. 3516

P. Bogdanov & Co.

Cojzova cesta št. 9

M. Modic

Kopitarjeva ulica št. 4

LJUBLJANA

Izdelovalnica glasbil; iz- vršuje

popravila

glasbil strokovnjaško in poceni. Nudi

glasbila

strune in glasbene potre- bščine po priznani nizkih cenah.

Oglejte si naše zaloge, preden si nabavite glas- bilo!

PO 50 PAR ENTLANJE

vezanje zaves, monogramov »Julijana«

Vojškova ulica (v bližini Slamiča) in Sv. Petra c. 55.